

פתרון מורחב- סימולציה יוני 2023 – דיוני

1. תביעתו של משה נגד חברת הביטוח התקבלה בבית משפט השלום, וחברת הביטוח חויבה לשלם לו 1,000,000 ש"ח. טרם שהגישה ערעור, הגישה חברת הביטוח בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין לבית משפט השלום. בית משפט השלום דחה את בקשתה. חברת הביטוח הגישה ערעור בזכות על פסק הדין לבית המשפט המחוזי, וכעת משהוגש הערעור היא מבקשת להגיש את הבקשה לעיכוב ביצוע שנדחתה.

מה הדין?

- א. חברת הביטוח רשאית להגיש בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין לבית המשפט המחוזי.
- ב. **חברת הביטוח רשאית להגיש ערעור ברשות על החלטת בית המשפט שלום ובה לתקוף את ההחלטה הדוחה את בקשת עיכוב הביצוע, אך אין היא רשאית לפנות בבקשת עיכוב ביצוע חדשה לבית המשפט המחוזי.**
- ג. חברת הביטוח רשאית לערער בזכות על ההחלטה הדוחה את בקשת עיכוב הביצוע מכיוון שזו החלטה שניתנה לאחר פסק דין.
- ד. חברת הביטוח אינה רשאית לערער על ההחלטה הדוחה את בקשת עיכוב הביצוע כי היא מסוג ההחלטות שלא ניתן לערער עליהן.

התשובה הנכונה היא ב'

תקנה 145 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018; ע"א 2631/15 הראל חברה לביטוח

בע"מ נ' נור מסארוה

עיכוב ביצוע

- 145(א) הגשת ערעור לא תעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים
- (ב) בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שנתן, וכן על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה כאמור, בתנאים שייראו לו, וזאת כל עוד לא הוגש ערעור במועד הגשת הבקשה לעיכוב ביצוע; בקשה לפי תקנה זו אפשר שתידון בעל פה אם התבקשה במועד הדיון, מיד לאחר שימוע ההחלטה.
- (ג) הוגש ערעור, רשאי בית המשפט שלערעור להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שעליה מערערים וכן על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה כאמור, בתנאים שייראו לו.
- (ד) תקנה 96 תחול על בקשה לפי תקנה זו בשינויים המחויבים.

יישום:

במקרה זה, משה הגיש תביעה נגד חברת הביטוח, ובית משפט השלום קבע כי חברת הביטוח חייבת לשלם לו סכום של 1,000,000 ש"ח. לאחר החלטת בית המשפט השלום, חברת הביטוח הגישה בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין לבית המשפט השלום ודחה את בקשת עיכוב הביצוע.

- בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצוע החלטה שעליה מערערים.
- עיכוב ביצוע היא בקשה שמעכבת את ביצועו של פסק הדין. על מנת לדעת אם להגיש את עיכוב הביצוע יש לבדוק האם הוגש ערעור לבית המשפט.
- במידה והוגש ערעור בקשת עיכוב, הביצוע תוגש לערכאת הערעור.
- במידה ולא הוגש ערעור, בקשה הביצוע תוגש לערכאה הדיונית שנתנה את פס"ד.
- שימו לב, במידה והוגשה בקשה לעיכוב ביצוע שנדחתה לא ניתן להגיש בקשה חדשה לערכאת הערעור. יש פה השתק אי אפשר להגיש מספר פעמים את אותה בקשה.
- על החלטת עיכוב ביצוע שנדחתה ניתן להגיש ערעור מיד לאחר הדחייה. מדובר על החלטה אחרת שניתן לערער עליה.
- עיכוב ביצוע זאת החלטה שאינה חלק מצו נאמן.

2. בין ראובן לשמעון נתגלע סכסוך הנוגע לזכויות וחובות מכוח חוזה ביניהם. בחוזה נקבע שסכסוכים הנובעים מהחוזה יתבררו בפני בורר שיפסוק בהתאם לדין והחלטתו תהיה נתונה לערעור בפני בית המשפט. ראובן מעוניין לערער על פסק הבורר.

מה הדין?

- א. על ראובן להגיש ערעור על פסק הבורר לבית המשפט המחוזי.
- ב. **על ראובן להגיש בקשת רשות ערעור על פסק הבורר לבית המשפט שלו הסמכות לדון בעניין שהוסכם למוסרו לבוררות.**
- ג. על ראובן להגיש בקשת רשות ערעור על פסק הבורר לבית המשפט המחוזי.
- ד. על ראובן להגיש ערעור על פסק הבורר לבית המשפט שלו הסמכות לדון בעניין שהוסכם למוסרו לבוררות.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיפים 1, 29 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968

"הסכם בוררות – הסכם בכתב למסור לבוררות סכסוך שנתגלע בין צדדים להסכם או שעשוי להתגלע ביניהם בעתיד, בין שנקוב בהסכם שמו של בורר ובין אם לאו ;
 29. (א) צדדים להסכם בוררות אשר התנו שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין, רשאים להסכים כי ניתן לערער על פסק הבוררות, ברשות בית המשפט, אם נפלה בו טעות יסודית ביישום הדין אשר יש בה כדי לגרום לעיוות דין ; ערעור כאמור יידון בשופט אחד, ויחולו עליו ההוראות החלות על ערעור לפני בית המשפט.
 (ב) הסכימו צדדים להסכם בוררות כי פסק הבוררות ניתן לערעור לפני בית משפט כאמור בסעיף קטן (א), יתועדו ישיבות הבוררות בפרוטוקול והבורר ינמק את פסק הבוררות.
 (ג) הוגש ערעור לבית המשפט על פסק הבוררות, לא ייזקק בית המשפט לבקשה לביטול פסק הבוררות, והצדדים יהיו רשאים להעלות בערעור טענות בעניין ביטול פסק הבוררות על פי אחת העילות שבסעיף 24 לחוק.

יישום:

1. חוק הסכם בוררות קובע כיצד סכסוכים הנוגעים להסכם יכולים להיברר, ומניח עקרונות לפתרון סכסוכים כאשר הצדדים הסכימו להעביר את הסכם לבורר. במקרה שלנו ראובן ושמעון, הסכימו שבמקרה של סכסוך הם יפנו לבורר על מנת לברר את הסכסוך. הם גם קבעו ערעור על פסק הבורר שיוגש לבית המשפט.
 על מנת שיהיה ניתן להגיש ערעור על פסק הבורר נדרשת הסכמה מראש של הצדדים.
2. על פי ההסכם ניתן להגיש ערעור על פסק בורר בפני בית המשפט. ישנם מספר תנאים מצטברים על מנת להגיש ערעור לבית המשפט מעבר להסכמת הצדדים.
 ישנו תנאי שמדבר על בחירת הבורר ועל פסק דינו שצריך להיות על פי הדין המהותי. על מנת שבית המשפט ישמש ערכאת ערעור על פסק דין של הבורר. הדרישה שהבורר יפסוק על פי הדין.
 תנאי נוסף זה שהערעור יהיה רק בתנאי אם נפלה בו טעות יסודית ביישום הדין שיכולה לגרום לעיוות דין.
 הערעור לבית המשפט הוא ברשות 60 יום.
 הערעור יוגש לשופט אחד, ויחולו עליו ההוראות החלות על ערעור לפני בית המשפט.

בית המשפט המוסמך הוא בית המשפט על פי הסמכות לדון בנושא על פי כללי הסמכויות. ועל כן לא מדובר בהכרח על בית המשפט מחוזי.

3. ראובן נחשד בעבירה לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון ונתפסו אצלו 5 מכוניות יוקרה בשווי מצטבר של 4,200,000 ש"ח. גיסו של ראובן טוען שהמכוניות שייכות לו, ולפיכך הגיש ערר על הליך התפיסה. פרקליט המחוז סבור שהעניין מעורר שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי ומעניין שהערר יידון כעניין כלכלי.
מה הדין?

- א. על הפרקליט להגיש הודעה בתיק הערר כי הערר מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי, והוא יידון כעניין כלכלי.
- ב. על הפרקליט להגיש הודעה בתיק הערר כי הערר מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי, והוא יידון כעניין כלכלי אלא אם כן מצאו נשיא בית המשפט או סגנו שהעניין אינו מתאים להיקבע כעניין כאמור.
- ג. בכל מקרה יידון העניין כעניין כלכלי.
- ד. העניין אינו נכלל בגדר עניין כלכלי, ולפיכך לא יידון ככזה.

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 42 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; צו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), התשפ"ב-1921

42ב(א) עניין כלכלי הוא כל אחד מהעניינים המפורטים להלן, למעט תביעה אזרחית שבית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון בה –
(1) עניין אזרחי לפי כל אחד מהחוקים המפורטים להלן:
(א) חוק ניירות ערך, למעט הליכים לפי סעיפים 56א(ב), 56ב(ב), 56ב(ב)?(1), (ז), (ח) ו-(ט), 56ב(ב) ו-156ג לחוק האמור;
(ב) חוק ההשקעות, למעט הוראות הסעיפים כאמור בפסקת משנה (א) כפי שהוחלו בחוק ההשקעות;
(ג) חוק הייעוץ, למעט הוראות הסעיפים כאמור בפסקת משנה (א) כפי שהוחלו בחוק הייעוץ;
(ד) הוראות חוק החברות המנויות בסעיף 40(5), למעט עניין אזרחי לפי פרק ראשון א' לחלק התשיעי וסעיף 362 לחוק האמור ועניין אזרחי לפי הפרק השלישי לחלק התשיעי לחוק האמור בהליך פשרה או הסדר שמטרתו הבראת חברה;
(ה) סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], בעילה של הפרת חובה לפי אחד החוקים כמפורט בפסקאות משנה (א) עד (ד);
(ו) פרק ג' לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013;
(ז) פרק ו' לפקודת השותפויות;

יישום: במקרה זה, השאלה העיקרית היא האם העניין של ראובן נכנס תחת גדר "עניין כלכלי" שניתן לדון בו על פי החוק. בחוק יש מספר נושאים שמוגדרים כנושאים כלכליים.

מדובר על: קידום חניה מוגבלת

חוק קידום תחרות וצמצום ריכוזיות במשק
חניה – חוק החברות חוק לניירות ערך
מוגבלת – שותפות מוגבלת ציבורית

שימו לב, ישנו צו שמדבר על הרחבת הנושאים בתחום הנושאים של כלכלי פלילי- ראו סעיף 2 צו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), תשפ"ב-2021.

הצו עושה הרחבה על עבירות שנחשבות כלכליות:

1. הלבנת הון מעל 5 מיליון.
2. עבירות מס מעל 10 מיליון.
3. עבירות מע"מ מעל 10 מיליון.

כלומר מדובר במספר עבירות כלכליות שהם בסכומים מאוד גבוהים. בגלל שהשאלה מדברת על הלבנת הון יש לבדוק מה הסכום הרלוונטי.

בנתוני השאלה רשום לפחות 5 מיליון ולכן כאשר מדובר על סכום שהוא פחות מ- 5 מיליון זה לא נכנס לתוך הגדרת הסעיף כי מינימום ולכן שזה לא יחשב כעניין כלכלי.
במידה ובנתוני השאלה היה כתוב שמדובר בסכום מעל 5 מיליון זה היה נחשב כעניין כלכלי.

4. ראובן תבע חברה בע"מ אשר לא סיפקה לו סחורה שהזמין בסך של 2,000,000 ש"ח. ראובן סבור שבעלי החברה ידעו שאין באפשרות החברה לעמוד בהתחייבותה ומעוניין שתוטל עליהם אחריות אישית לסכום הנתבע.

מה הדין?

- א. על ראובן להגיש את תביעתו לבית המשפט המחוזי.
- ב. על ראובן להגיש את תביעתו כעניין כלכלי, שכן הוא מעוניין בהרמת מסך ההתאגדות של החברה.
- ג. על ראובן להגיש את תביעתו לבית משפט השלום.
- ד. על ראובן להגיש את תביעתו לבית המשפט המחוזי או לבית המשפט לענייני משפחה אם בעלי החברה הם קרובי משפחתו.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 40 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984

(2) כל ענין שאיננו בסמכותו הייחודית של בית דין אחר; בעניין הנתון לסמכותו המקבילה של בית דין אחר, יהיה בית המשפט המחוזי מוסמך לדון כל עוד אין אותו בית דין דן בו ואם העניין אינו נתון בסמכותו של בית משפט שלום;

יישום:

מדובר על תביעת שווי של 200 אלף ש"ח. על פי כללי הסמכות העניינית תביעת שווי עד 2.5 מיליון ש"ח תוגש לשלום ומעל הסכום של 2.5 מיליון ש"ח תוגש למחוזי. שימו לב שאכן התביעה הוגשה נגד חברה והתובע מבקש לחייב התחייבות אישית את בעלי החברה. על מנת לחייב את הבעלים יש לבצע הרמת מסך לחברה בע"מ ולקבוע שהבעלים הם חייבים באופן אישי. את ההליך של הרמת מסך (הרמת מסך הוא מנגנון לבית משפט במקרים שרוצים להסיר את מסך ההתאגדות של החברה תוך התעלמות מאישיותה המשפטית הנפרדת, ובכך "נחשפים" בעלי המניות בצורה מוחלטת/יחסית). את הרמת המסך אפשר לעשות בכל בית משפט, כמו ביהמ"ש השלום או בביהמ"ש לתביעות קטנות. ההליך אינו מחייב לגשת לביהמ"ש מחוזי בגלל שמדובר בנתבע שהוא חברה או בהליך של הרמת מסך.

5. חברות מעלויות תיאמו ביניהן מחירים עבור תחזוקת מעליות באופן המהווה הסדר כובל אסור לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988. כמה ועדי בתים החליטו להתאחד ולהגיש תובענה ייצוגית נגד חברות המעליות בגין ההסדר הכובל והנוק שגרם. בית המשפט אישר להגיש את התובענה כתובענה ייצוגית והגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התביעה.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לקבוע שרק מי שיודיע על רצונו להשתתף בתביעה ייכלל בה, ורשאי להורות שכל מי שיבחר להצטרף יישא בעלויות ניהול התביעה לפי מנגנון שיקבע.
- ב. בית המשפט רשאי לקבוע שרק מי שיודיע על רצונו להשתתף בתביעה ייכלל בה, אך אינו רשאי להורות שכל מי שיבחר להצטרף יישא בעלויות ניהול התביעה לפי מנגנון שיקבע.
- ג. כל מי שעונה על ההגדרה של הנכללים בקבוצה ייחשב כמי שהתביעה הוגשה גם בשמו זולת אם יודיע שאינו מעוניין בכך. בית המשפט רשאי להורות שכל חבר בקבוצה יישא בעלויות ניהול התביעה לפי מנגנון שיקבע.
- ד. כל מי שעונה על ההגדרה של הנכללים בקבוצה ייחשב כמי שהתביעה הוגשה גם בשמו זולת אם יודיע שאינו מעוניין בכך. בית המשפט אינו רשאי להורות שכל חבר בקבוצה יישא בעלויות ניהול התביעה לפי מנגנון שיקבע.

התשובה הנכונה היא ד'

סעיפים 10 עד 12 והתוספת השלישית לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

1. הגדרת הקבוצה: בית המשפט יכול להגדיר קבוצה שתוכל להגיש תביעה ייצוגית.
2. הגדרת חברי הקבוצה: חברי הקבוצה מוגדרים על ידי בית המשפט.
3. הוספת אנשים לקבוצה: יש רשות להוסיף אנשים נוספים לקבוצה.
4. הגדרת תת-קבוצה: בית המשפט רשאי להגדיר תת-קבוצה אם יש עניינים משותפים.
5. עלויות ניהול התביעה: בית המשפט אינו רשאי להורות שחברי הקבוצה יישאו בעלויות ניהול, לפי מנגנון שיקבע.

6. חלוקת עלויות ניהול: במקרה של חלוקת עלויות ניהול, בית המשפט יכול לקבוע כיצד תתבצע החלוקה, ויכול לפרק את הקבוצה לקבוצות קטנות יותר.

-מדברת על תובענות ייצוגיות האם היא חלה בסעיפים 11 ו-12 אשר מדברים על הגדרת הקבוצה.

סעיף 11: מי בקבוצה ומי רשאי להסתלק ולהצטרף ובית המשפט רשאי לקבל החלטה כי כל משתתף יישא בהוצאות.

חריג קטן: שנמצא בסעיף 12 ד - הוראות סעיף זה לא יחולו על תובענה ייצוגית בעילה כמפורט בתוספת השלישית. ניגש לתוספת השלישית אשר מדוברת על חוק תחרות כלכלית.

הרחבה: חוק תחרות כלכלית:

החוק מגדיר שלושה סוגים של תופעות מרכזיות המכונות "הגבל עסקי" - הסדר כובל, מונופול, או מיזוג חברות. כל סוג מתייחס למצב של יחיד או יותר של שליטה משמעותית בשוק, המקשה על תחרות.

תיקון שנעשה בשנת 2011 הוסיף פרק הנוגע לתופעה נוספת המכונה "קבוצת ריכוז". קבוצת ריכוז היא שוק שבו יש מספר מצומצם של עסקים השולטים יחד על מעל לחצי מנתח השוק. בתוך קבוצת ריכוז, ישנם תנאים המקובלים לטובת התחרות הנאמנת והמניעים למניעת פגיעה משמעותית בתחרות או להגברת התחרות.

כל חלק מהחוק מתאר בפרט את הכללים שחלים על כל סוג מסוים של "הגבל עסקי" והתנאים הנדרשים על מנת לאפשר את התנאים שונים. המטרה העיקרית היא להגן על התחרות ולמנוע או לפגוע בפעילות הכלכלית התחרותית בישראל.

סיכום: בית משפט החליט לאשר תובענה כייצוגית, והוא רשאי להורות בהחלטתו כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית תכלול רק את מי שהודיע לבית המשפט בכתב על רצונו להצטרף לתובענה, אם התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת. חריגים: אי אפשר יהיה להורות על תובענה ייצוגית בדרך של הצטרפות בשני אלה: א. תובענה שעילתה חוק התחרות הכלכלית (תוספת השלישית) ב. תובענה שעילתה נובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה

6. ראובן נחשד בעבירה לפי חוק ניירות ערך. חוקר ניירות ערך קיבל מבית המשפט צו המתיר לו לתפוס את המחשב המשמש את עסקו של ראובן. החוקר מבקש לעיין בקבצים הנמצאים במחשב ולהדפיסם.

מה הדין?

- א. החוקר רשאי לעיין בקבצים ולהדפיסם בנוכחות ראובן בלבד.
- ב. על החוקר לקבל צו מפורש המתיר עיון בקבצים והדפסתם.
- ג. החוקר רשאי לעיין בקבצים ולהדפיסם מכוח הצו המתיר את תפיסת המחשב.
- ד. החוקר רשאי לעיין בקבצים מכוח הצו המתיר את תפיסת המחשב, אך לא להדפיסם ללא צו מפורש המתיר הפקת פלט מן המחשב.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 56 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968

(ב) התעורר חשד לביצוע עבירת ניירות ערך, רשאי חוקר –

(1) לבקש משופט של בית משפט שלום לתת צו המתיר להיכנס לכל מקום, לערוך בו חיפוש ולתפוס כל חפץ הקשור לעבירה;

(2) להיכנס לכל מקום שאינו בית מגורים בלבד, לערוך בו חיפוש ולתפוס כל חפץ הקשור לעבירה מסוג פשע, אף בלא צו שופט כאמור בפסקה (1), על פי אישור של חוקר בכיר שיושב ראש הרשות הסמיכו לעניין זה, ובלבד שאין סיפק לקבל בעוד מועד צו כאמור; חוקר בכיר ייתן אישור כאמור, אם שוכנע כי החיפוש נדרש באופן מיידי, אגב ביצוע פעולה לפי סעיף זה או אגב ביצוע חקירה לפי סעיף 56(1), בשל חשש להעלמת ראיות או בשל חשש לשיבוש הליכי חקירה;

(3) לתפוס, אגב ביצוע חקירה לפי סעיף 56(1), כל חפץ הקשור לעבירה.

(ג) על חיפוש לפי סעיף קטן (ב)(1) ו-(2) יחולו הוראות סעיפים 24, 26 עד 29, 45 ו-46 לפקודת מעצר וחיפוש, לפי העניין ובשינויים המחויבים, ועל חפץ שנתפס לפי סעיף קטן (ב)(1), (2) או (3)

וכן על רכוש שנתפס לפי סעיף 156, יחולו הוראות סעיפים 39 עד 42 לפקודה האמורה, בשינויים המחויבים.

(ד) חפץ שנתפס לפי סעיף זה יישמר במשרדי הרשות או במקום אחר הנתון לפיקוחה.
(ה) (1) הרשות תחזיר חפץ שנתפס לפי סעיף זה למי שממנו נתפס לא יאוחר מתום 12 חודשים מיום שנתפס, אלא אם כן הוגש כתב אישום בהליך שבו החפץ עשוי לשמש ראיה;

(2) על אף הוראות פסקה (1), הוראות סעיפים 32(ב) ו-32א לפקודת מעצר וחיפוש יחולו על תפיסת מחשב או דבר המגלם חומר מחשב כמשמעותו בסעיפים האמורים.

(ו) על חדירה לחומר מחשב והפקת פלט תוך חדירה כאמור, שנעשו לפי הוראות סעיף זה, יחולו הוראות סעיף 23א לפקודת מעצר וחיפוש.

(ז) שופט של בית משפט שלום רשאי, לבקשת חוקר או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, להאריך את המועד הקבוע בסעיף קטן (ה)(1) לתקופות נוספות, של שישה חודשים בכל פעם, ובלבד שניתנה למי שממנו נפתח החפץ הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ח) שופט של בית משפט שלום רשאי, לבקשת חוקר או אדם הטוען לזכות בחפץ שנתפס לפי סעיף זה, לצוות כי החפץ שנתפס כאמור יימסר לטוען זכות או לידי אדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט, הכל בהתאם לתנאים שייקבעו בצו.

יישום:

משמעות הצו:

- הצו מאפשר לחוקר לתפוס את מחשב המשמש לעסק של ראובן.
- החוקר חייב לקבל צו מפורש המתיר עיון בקבצים והדפסתם.
- ללא צו מפורש אין אפשרות לעיין במסמכים. יש לשים לב שבנתוני השאלה החוקר מקבל צו לתפוס את המחשב אך לא צו לעיין במסמכים.
- 1- שופט רשאי לתת צו המתיר לחוקר של רשות ניירות ערך, לערוך חיפוש במקום ולתפוס כל חפץ הקשור לעבירה.
- 2- אם לא ניתן לקבל צו שופט מבעוד מועד, רשאי החוקר, באישור חוקר בכיר, לפעול ללא צו שופט, ובלבד שהמקום אינו בית מגורים בלבד והעבירה היא מסוג פשע.
- 3- חוקר רשאי לתפוס חפץ הקשור לעבירה גם ללא צו שופט וללא התקיימות תנאי סעיף 2 שלעיל אם הדבר נעשה במהלך ביצוע חקירה.
- על תפיסה של מחשב וחדירה לחומר מחשב יחולו הוראות פקודת מעצר וחיפוש
- בכך שהחיפוש והתפיסה ייעשו רק לפי צו שופט, על דחיית בקשה לקבל העתק מחומר המחשב ניתן לערער לשלום.

7. למדינה זרה הצטבר חוב בסך 200,000 ש"ח בגין ארנונה לעיריית ירושלים. עיריית ירושלים הגישה תביעה נגד המדינה הזרה.

מה הדין?

- א. על העירייה להעביר את התביעה לפרקליטות המדינה כדי שזו תמציא את התביעה לפרקליטות המדינה הזרה.
- ב. על העירייה להמציא את התביעה לשגרירות המדינה הזרה בישראל.
- ג. **על העירייה להעביר את התביעה למשרד החוץ כדי שימציא את התביעה למשרד החוץ של המדינה הזרה.**
- ד. על העירייה לבקש מבית המשפט היתר המצאה אל מחוץ לתחום המדינה ובית המשפט יקבע את אופן ההמצאה למדינה הזרה.

התשובה הנכונה היא ג'

תקנה 163 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

163(ט) אם הנמען מדינה זרה כהגדרתה בחוק חסינות מדינות זרות, לרבות נציגות של מדינה זרה, או עובד בהן שהוא בעל חסינות דיפלומטית או קונסולרית, יומצא המסמך לפי חוק חסינות מדינות זרות.

חוק חסינות מדינות זרות

13(א) תובענה שהוגשה נגד מדינה זרה, במטרה לפתוח בהליך משפטי נגדה ופסק דין שניתן נגדה בהעדר הגנה, יומצאו, באמצעות משרד החוץ, למשרד החוץ של המדינה הזרה.

יישום: הנמען הוא מדינה זרה לכן יש להמציא המסמך לפי חוק חסינות מדינות זרות בכך שעל העירייה להעביר התביעה למשרד החוץ כדי שימציא התביעה למשרד החוץ של המדינה הזרה.

8. ועדת האתיקה הגישה קובלנה לבית הדין המשמעותי נגד עו"ד פלוני. כתב הקובלנה כלל 2 פרקים שעניינם ב-2 תלונות שונות שהתקבלו בוועדת האתיקה בגין מעשים שונים שביצע עו"ד פלוני כלפי כל אחד מהמתלוננים וללא קשר בין מסכת האירועים שבפרק הראשון בכתב הקובלנה למסכת האירועים שבפרק השני בכתב הקובלנה. בא כוח עו"ד פלוני טען כי לא ניתן היה לאחד את התלונות בכתב קובלנה אחד.

האם בא הכוח של עו"ד פלוני צודק?

- א. לא. מדובר באותו נקבל - הוא עו"ד פלוני - ולכן אין מניעה להגיש נגדו כתב קובלנה אחד בגין 2 עניינים שונים.
- ב. כן. לא ניתן לצרף כמה אישומים בכתב קובלנה אחד אלא אם כן הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה באופן המהווה מאורע אחד.
- ג. לא. אין כל מניעה לאחד אישומים בכתב קובלנה אחד.
- ד. כן. כמה אישומים מחייבים תמיד הפרדה מוחלטת לכמה כתבי קובלנה.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 13 לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעותיים), התשע"ה-2015.
13(א) מותר לצרף בקובלנה אחת אישומים אחדים, אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה באופן שהם מהווים מאורע אחד.

יישום:

לא ניתן לצרף בקובלה של עו"ד פלוני שתי התלונות בכך שאין מבוססים על אותן עובדות או על סדר מעשים הקשורים זה לזה באופן שהם מהווים מאורע אחד לכן עו"ד פלוני צודק. ההליך המשמעותי מאוד דומה להליך הפלילי. היה ניתן לענות על השאלה מההיגיון. שכן מדובר בהליך פלילי ולא בהליך אזרחי. כתב האישום יחיל רק דברים שהם דומים/ קשורים.

9. נגד עו"ד לוי התנהלה קובלנה משמעותית בבית הדין המשמעותי. בא כוח הקובל הביא את ראיותיו ועדיו, ובסיום, בטרם החלה פרשת ההגנה, ביקש להגיש את התשובות שהגיש הנקבל - עו"ד לוי- לוועדת האתיקה במסגרת הליך בירור התלונה שהוגשה נגדו. עו"ד לוי לא הכחיש שמדובר בתשובותיו לוועדה כאמור, אך התנגד להגשה בטענה שבא כוח הקובל אינו יכול להגיש את המסמכים הללו מאחר שמדובר במסמכים שלו, קרי של עו"ד לוי. בית הדין דחה את ההתנגדות.

מה דין התנגדותו?

- א. מדובר במסמכים שהם של עו"ד לוי, ולכן בא כוח הקובל אינו יכול להגיש אותם, אלא רק עו"ד לוי.
- ב. מדובר במסמכים בחתימת עו"ד לוי, ולכן רק עו"ד לוי יכול להגיש אותם.
- ג. בא כוח הקובל רשאי להגיש את תשובותיו ה"נל של הנקבל."
- ד. לא ניתן להגיש תשובות של נקבל שהוגשו לוועדת האתיקה במהלך בירור התלונה שהוגשה לה אלא באישור ועדת האתיקה.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 35 לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעותיים), התשע"ה-2015.
35. לא הודה הנקבל בתשובתו בכתב או לפני בית הדין בעובדות המתוארות בקובלנה, או הודה בחלק מהן, יביא הקובל לפני בית הדין את ראיותיו לגבי העובדות שלא הודה בהן; הקובל רשאי להגיש כראיה אף את תגובת הנקבל לפי סעיף 5(א); הקובל רשאי להקדים לראיותיו דברי פתיחה.

יישום:

1. העובדות במקרה:

- נגד עו"ד לוי יוזם הליך משמעותי.
- בא כוח הקובל מגיע לבית הדין עם ראיותיו ועדיו.
- קודם להתחיל פרשת ההגנה, בא כוח הקובל מבקש להגיש את תשובותיו של עו"ד לוי לוועדת האתיקה.

2. התנגדות של עו"ד לוי:

- עו"ד לוי התנגד להגשת הראיות על ידי בא כוח הקובל.

3. החלטת בית הדין:
- בית הדין דחה את ההתנגדות והחליט כי בא כוח הקובל רשאי להגיש את התשובות.
 - 4. טענתו של עו"ד לוי:
 - עו"ד לוי התנגד שבא כוח הקובל להגיש את המסמכים שלו.
 - 5. חוק הקובל:
 - פסק-הדין צוטט את הפסקה המתירה לקובל להגיש את "תשובותיו הנל של הנקבל."
 - 6. ניכור החוק:
 - התשובה מתבססת על החוק שציין בית הדין, שמתיר לקובל להגיש את תשובותיו. בסיום הפרטים הנלמדים, ההתנהגות של בית הדין עומדת בהקשר החוקי של חוק הקובל. על פי החוק, קובל יכול להגיש תשובות של נקבל גם בלעדיו, ועל פי זאת, בית הדין החליט לדחות את התנגדותו של עו"ד לוי ולהכניס את התשובות לדיון בוועדת האתיקה. התשובה וההחלטה נקבעו בהתאם להוראות החוק, שמתירות לקובל להגיש את תשובותיו המיועדות לוועדת האתיקה, ומדובר בפעולה חוקית ותקינה בהקשר זה.
- סיכום:** הקובל יביא לפני בית הדין את הראיות לגבי עובדות שהנקבל לא הודה בהן או שהודה בהן חלקית, בעת תשובתו בכתב או לפני בית הדין.
- הקובל רשאי להגיש כראיה גם את תגובת הנקבל לתלונה. והקובל רשאי להקדים לראיותיו דברי פתיחה.

10. דן תבע את רן בסדר דין מהיר בגין חוב שחייב לו רן בסך של 50,000 ש"ח. רן הגיע אל עו"ד הלוי כדי שייצג אותו וטען בפניו כי מדובר בחוב שאבי חייב כלפי דן, ועל כן עו"ד הלוי הגיש עם כתב הגנה גם הודעת צד ג' נגד אבי. דן התנגד וטען בבית המשפט שרן אינו יכול להגיש הודעת צד ג' מאחר שמדובר בדיון בסדר דין מהיר שבו נדרש אישור מבית המשפט להגשת הודעת צד ג' כאמור.

האם דן צודק?

- א. לא. אין כל הגבלה על הגשת הודעת צד ג' בהליך של סדר דין מהיר, וניתן להגישה כשם שמגישים הודעת צד ג' בהליך בסדר דין רגיל.
- ב. כן. נתבע בסדר דין מהיר רשאי עם הגשת כתב ההגנה להגיש הודעת צד ג' אם בית המשפט נתן לכך רשות.
- ג. כן, אך לא מן הטעם שציין, אלא מאחר שבהליך בסדר דין מהיר לא ניתן להגיש הודעת צד ג' כלל.
- ד. לא. כי אין הוכחות שאבי חייב בחוב כלפי דן.

התשובה הנכונה היא ב'.

תקנה 80 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

(ב) נתבע במסלול דיון מהיר רשאי עם הגשת כתב ההגנה לתת הודעה לצד שלישי לפי תקנה 22 ו-23, אם ניתנה לכך רשות בית המשפט, ואולם המועד להגשת כתב הגנה על ידי הצד השלישי הוא ארבעים וחמישה ימים.

יישום:

התשובה היא "כן" - נתבע בסדר דין מהיר רשאי להגיש הודעת צד ג' אם יש לו אישור מבית המשפט. כלומר לא ניתן להגיש ללא רשות.

11. חברת א"א בע"מ הגישה תביעה באמצעות עורך דין נגד מר הכהן לבית משפט השלום בטבריה. מאחר שמדובר בתביעה בסכום קטן בחר מר הכהן שלא ליטול ייצוג והגיש כתב הגנה בעצמו. עורך הדין של חברת א"א בע"מ הגיש כתב תשובה ופנה למר הכהן כדי לקיים עימו דיון מקדמי בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, אך מר הכהן סירב בטענה שאינו מיוצג.

האם צודק מר הכהן?

- א. כן. חובת קיום הדיון המקדמי בין בעלי דין חלה על בעלי דין מיוצגים בידי עורך דין בלבד.
- ב. לא. חובת קיום הדיון המקדמי חלה על כל בעלי הדין, כולל אלו אשר אינם מיוצגים בידי עורך דין.

- ג. מאחר שהתובעת היא חברה והנתבע הוא אזרח אין חובת קיום דיון מקדמי.
ד. בשל סכום התביעה הנמוך אין חובת קיום דיון מקדמי, אשר חל בתביעות שסכומן גבוה מ-75,000 ₪ בלבד.

התשובה הנכונה היא א'

תקנה 35 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

35(א) בתוך שלושים ימים ממועד המצאת כתב הטענות האחרון ינהלו בעלי הדין, זולת בעל דין שאיננו מיוצג בידי עורך דין, דיון מקדמי

יישום:

- חברת א"א בע"מ תבעה את מר הכהן.
- **מר הכהן בחר שלא להשתמש בייצוג על ידי עורך דין.**
- עורך דין של חברת א"א בע"מ הגיש כתב תשובה והציע דיון מקדמי.
- חובת קיום הדיון המקדמי:
- החוק קובע כי בתוך שלושים יום ממועד הגשת כתבי הטענות האחרונים, ינהלו בעלי דין דיון מקדמי.
- זאת במקרה שכל צד מיוצג על ידי עורך דין.
- חובת קיום הדיון המקדמי חלה על בעלי דין מיוצגים בידי עורך דין בלבד.
- בעל דין שאיננו מיוצג לא ישתתף בדיון המקדמי.
- לסיכום: ולכן אין לקיים דיון מקדמי שאחד מהצדדים אינו מיוצג ע"י עו"ד.**

12. בין יובל לדוד מתנהל הליך משפטי בבית משפט השלום בנצרת. יובל פנה לדוד בדרישה לגילוי מסמכים, ברם דוד לא השיב. כעת מבקש יובל לעתור בפני בית המשפט בעניין זה.

כיצד עליו לעשות זאת?

- א. להגיש בקשה בעניין לבית המשפט, ובלבד שחלפו 30 ימים מאז שפנה לדוד והאחרון לא השיב לו.
- ב. **להגיש את בקשתו בעניין זה ברשימת הבקשות שבהן הוא מבקש שבית המשפט ידון עד 20 ימים לפני המועד שנקבע לישיבת קדם המשפט הראשונה, ובלבד שפנה לדוד 7 ימים מראש והודיע לו על כוונתו להגיש בקשה בעניין.**
- ג. הליכי הגילוי והעיון בוטלו בתקנות סדר הדין האזרחי החדשות.
- ד. להגיש את בקשתו בעניין זה ברשימת הבקשות שבהן הוא מבקש שבית המשפט ידון עד 30 ימים לפני המועד שנקבע לישיבת קדם המשפט הראשונה, ובלבד שפנה לדוד 15 ימים מראש והודיע לו על כוונתו להגיש בקשה בעניין.

התשובה הנכונה היא ב'

תקנות 49, 59 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

49(א) לא יוגשו בקשות כלשהן במועד שלאחר הגשת כתב הטענות האחרון, עד מועד ישיבת קדם-המשפט הראשונה, זולת אם הבקשה היא אחת מאלה:

- (ג) בעל דין יגיש רשימה שבה יציין את הבקשות שבהן הוא מבקש שבית המשפט ידון, וזאת לא יאוחר מעשרים ימים לפני המועד שנקבע לישיבת קדם-המשפט הראשונה.
- (ד) בעל דין אינו רשאי להגיש בקשה לבית המשפט או לציינה ברשימה, אלא אם כן פנה לבעל הדין שכנגד **שבעה ימים מראש לפחות** והודיעו על הכוונה להגיש בקשה בעניין; האמור לא יחול על בקשה לסעד זמני ארעי כמשמעותו בתקנה 97.
- 59(א) בקשה בעניין הליך גילוי ועיון, לרבות בקשה בעניין מענה לשאלון או גילוי או עיון במסמך פלוני, תועלה ברשימת הבקשות לפי תקנה 49(ג).
- (ב) נטענה טענת חיסיון לגבי שאלה או מסמך, רשאי בית המשפט לעיין במסמך כדי להחליט אם יש ממש בטענה זו.

יישום:

- 1. סעיף 49(ג) מתיר לעורך דין להגיש רשימה שבה יציין את הבקשות שבהן הוא מבקש שבית המשפט ידון, תוך כדי יצירת קשר עם הצד השני בהתאם לסעיף 49(ד).
- 3. במקרה שלנו, יובל פנה לדוד בדרישה לגילוי מסמכים, ולא קיבל ממנו מענה.
- הוא מתכוון להגיש בקשה לבית המשפט לקבלת החלטה בעניין גילוי ועיון.

4. תקנה 59: מגדיר בקשה בעניין הליך גילוי ועיון ומתיר להגיש בקשה במקרה שלנו לפי תקנה 49(ג).

מסמך החוק והתשובה דורסים כי יובל רשאי להגיש בקשה לבית המשפט לקבלת החלטה בעניין גילוי מסמכים. במקרה זה, יובל יכול להגיש את בקשתו ברשימת הבקשות לפי תקנה 49(ג) ולבקש מבית המשפט לדון בעניין גילוי המסמכים.

13. ציפי ורינה ביצעו יחד שוד מזוין. השתיים נתפסו והועמדו לדין פלילי בנפרד. ציפי העידה מטעם התביעה במשפטה של רינה ללא שניתנה או הובטחה לה תמורה.

האם רשאי בית המשפט להרשיע את רינה על סמך עדותה היחידה של ציפי?

א. כן, כל עוד יפרט בית המשפט בהחלטתו מה הניע אותו להסתפק בעדות זו.

ב. כן, אולם נדרש סיוע.

ג. כן, אולם נדרש דבר לחיזוקה של העדות.

ד. כן, אולם מאחר שציפי היא עדת מדינה נדרש סיוע.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 54א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971

54א. (א) בית המשפט לא ירשיע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם מצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה; ואולם אם היה השותף עד מדינה – טעונה עדותו סיוע; לענין זה, "עד מדינה" – שותף לאותה עבירה המעיד מטעם התביעה לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה.

יישום:

ציפי היא שותפה לעבירה, אשר לא הובטח לה תמורה לכן מבינים שהיא לא עדת מדינה ומכאן מורידים התשובה ב-ו, ד, לפי סעיף 54א) אפשר להסתפק בעדות יחידה של שותפה רק אם יש דבר לחיזוק העדות.

14. יהודה מעיד כעד הגנה במשפטו של אשר. במהלך החקירה על דוכן העדים נשאל לגבי מעורבותו שלו בעבירה אחרת, אשר לגביה כבר נשפט ופסק הדין הפך חלוט.

האם רשאי יהודה לסרב להשיב על השאלה בטענה של חיסיון מפני הפללה עצמית?

א. כן, אם זוכה במסגרת פסק הדין.

ב. לא.

ג. כן, אולם רשאי בית המשפט לחייבו להשיב.

ד. לא, משום שלא ניתן להפעיל טענה של חיסיון מפני הפללה עצמית כאשר מדובר במשפטו של אחר.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 47 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971

47(א) אין אדם חייב למסור ראיה אם יש בה הודיה בעובדה שהיא יסוד מיסודותיה של עבירה שהוא מואשם בה או עשוי להיות מואשם בה.

(ב) ביקש אדם להימנע ממסירת ראיה מחמת שהיא עשויה להפילו כאמור בסעיף קטן (א) ובית המשפט דחה את הבקשה והראיה נמסרה, לא תוגש הראיה נגד אותו אדם במשפט שבו הוא מואשם בשל העבירה שהעובדה המתגלית מן הראיה היא יסוד מיסודותיה, אלא אם הסכים לכך. (ג) נאשם שבחר להעיד במשפטו כעד הסניגוריה, לא יחול עליו סעיף זה לגבי העבירה שהוא מואשם בה באותו משפט.

יישום:

במקרה של יהודה, הוא נחקר על עבירה אחרת ונשאל אם הוא מעורב בה. הוא לא רשאי לסרב לענות על השאלה הזו בטענה של חיסיון מפני הפללה עצמית כי ואין לו זכות לחיסיון מפני הפללה עצמית בכך שהוא כבר נשפט בעבר ואין לו על מה להיות מופלל.

15. מה מבין המשפטים הבאים לעניין בקשות פסלות מותב נכון לפי הדין?

- א. מכיוון שאין מגבלה על מספר בקשות הפסלות שבעל דין רשאי להגיש, ניתן לשוב ולהעלות טענות אשר נידונו ונדחו בבקשת פסלות קודמת.
- ב. מכיוון שיש מגבלה על מספר בקשות הפסלות שבעל דין רשאי להגיש, אין מקום לשוב ולהעלות טענות אשר נידונו ונדחו בבקשת פסלות קודמת.
- ג. אף שאין מגבלה על מספר בקשות הפסלות שבעל דין רשאי להגיש, אין מקום לשוב ולהעלות טענות אשר נידונו ונדחו בבקשת פסלות קודמת.
- ד. אף שיש מגבלה על מספר בקשות הפסלות שבעל דין רשאי להגיש, ניתן לשוב ולהעלות טענות אשר נידונו ונדחו בבקשת פסלות קודמת.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 77 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; ע"א 58/23 ג'ודי פת נ' דורון פת 77(א)הורשע אדם בבית משפט שלום או בבית משפט מחוזי והוגשה נגדו – ונגדו בלבד – תביעה אזרחית בשל העובדות המהוות את העבירה שבה הורשע, מוסמך השופט או המותב שהרשיעו, לאחר שפסק הדין בפלילים הפך לחלוט, לדון בתביעה האזרחית, אם ביקש זאת מגיש התביעה; לעניין זה מוסמך בית משפט מחוזי לדון גם אם התביעה לפי שוויה היא בתחום סמכותו של בית משפט שלום.
(ב)שר המשפטים יקבע בתקנות את סדרי הדין בתביעה האזרחית, לרבות הוראות בדבר המועד והדרך להגשת התביעה וההליכים בערעור.

יישום:
אין מגבלה על מספר הבקשות של פסלות שניתן להגיש יחד, עם זאת חשוב לציין שלא ניתן להגיש בקשה שכבר בית המשפט נתן לה החלטה.
מדובר על סופיות הדיון ולכך הוא מנוע מלעלות את אותם סוגיות, ובכך לשמור על יעילות ומהירות ההליך.

16. הנח כי בין חובותיה הציבוריות של רשות מקומית קיימת גם החובה לפרסם רשימת גנים ציבוריים מוגנים. לאיזה בית משפט נתונה הסמכות העניינית לדון באישור תובענה ייצוגית המוגשת נגד רשות מקומית לפיצוי

בגין הפרת חובה זו?

- א. בית המשפט לעניינים מינהליים.
- ב. בית המשפט לעניינים מקומיים.
- ג. בית המשפט שלו נתונה הסמכות העניינית לפי סכום הפיצוי או ההשבה הנתבעים.
- ד. בית המשפט המחוזי.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 5 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006; סעיפים 2, 5 והתוספת השלישית לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים; בר"מ 6124/20 מועצה אזורית אור עקיבא נ' חטיב
(ב)בקשה לאישור תוגש לבית המשפט אשר לו הסמכות העניינית והמקומית לדון בתובענה הייצוגית אם תאושר, ולענין הסמכות העניינית, יראו את סכום התביעה או שווי נושאה כסכום או כשווי המצטבר של תביעותיהם של כל הנמנים עם הקבוצה שבשמה מוגשת הבקשה לאישור; "עניינים מינהליים" - עניינים הנוגעים לסכסוכים שבין אדם לרשות.

בית משפט לעניינים מינהליים ידון באלה –

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

(1) עתירה נגד החלטה של רשות או של גוף המנוי בתוספת הראשונה בענין המנוי בתוספת הראשונה ולמעט עתירה שהסעד העיקרי המבוקש בה ענינו התקנת תקנות, לרבות ביטול תקנות, הכרזה על בטלותן או מתן צו להתקין תקנות (להלן – עתירה מינהלית);

(2) ערעור המנוי בתוספת השניה (להלן – ערעור מינהלי);

(3) תובענה המנויה בתוספת השלישית (להלן – תובענה מינהלית);

(תיקון מס' 2) תשס"א-2001 (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

(4) ענין מינהלי או ענין אחר שנקבע בחוק אחר כי בית משפט לעניינים מינהליים ידון בו, ובכפוף להוראות אותו חוק.

יישום:

בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד רשות מקומית לפיצוי יש להגיש לבית המשפט המנהלי במחוז בו ממוקמת הרשות המקומית. בקשה זו תפרט את סכום התביעה ותביא תיק כללי המציין את סך התביעה או שווי נושאה.
לפי הסעיף 16 לחוק, בית המשפט לעניינים מנהליים ידון בבקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד רשות מקומית לפיצוי. הוא יבחן את סכום התביעה או שווי נושאה, ואם יאושר, בית המשפט ייתן את הסמכות להמשיך בהליך כייצוג ייצוגית.
בסיום הליך האישור, אם בית המשפט מאשר את התביעה הייצוגית, יורה בהמשך בהליך המשפטי נגד הרשות המקומית ויפקיד את הסמכות לבית המשפט לעניינים מנהליים לדון בעניינים המנהליים הכלכליים או המשפטיים של התביעה.

17. תיק חקירה המייחס לפלוני חשדות לביצוע עבירה, שלגביה נקבעה בחוק חזקה שנעברה אלא אם כן הוכיח אדם שעשה כל שביכולתו למלא את חובתו, נסגר בעילת חוסר ראיות.

מה הדין?

- א. תיק חקירה המייחס לאדם חשד בעבירות המקימות חזקת אשמה ניתן לסגור רק בעילת חוסר אשמה.
- ב. לא ניתן לסגור תיק חקירה המייחס לאדם חשד בעבירות המקימות חזקת אשמה.
- ג. תיק חקירה המייחס לאדם חשד בעבירות המקימות חזקת אשמה ניתן לסגור בעילת חוסר ראיות רק לאחר שהופרכה האשמה.
- ד. **תיק חקירה המייחס לאדם חשד בעבירות המקימות חזקת אשמה ניתן לסגור גם בעילת חוסר ראיות.**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיפים 62, 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982; בג"ץ 3200/22 ארז נ' רשות התחרות

- 1- **חוסר ראיות -** אין מספיק ראיות. – **סגירת תיק משפטית** – לאחר שעורך דין שמבין בדיני ראיות בודק האם ישנן ראיות מספקות. – הגוף התובע סוגר.
 - 2- **חוסר אשמה** – יש מספיק ראיות בתיק, אך הן אינן מובילות לאשמת אותו נאשם.
- בג"ץ 3200/22:** נאמר כי אין לקבל טענה עקרונית של עותר שלפיה כל אימת שנסגר תיק שקיימת בו חזקת אשמה נגד החשוד, פירוש הדבר כי יש לקבוע שהוא נסגר בהיעדר אשמה. ייתכנו מקרים בהם התיק נסגר תוך שנותר ספק ממשי- ראיתי או משפטי – לחובת החשוד, ואז ייסגר התיק בעילת חוסר ראיות.
- אם אדם לא אשם כי אין מספיק ראיות לקשור אותו לעבירה. התיק יכול להסגר מחוסר ראיות ולא בהכרח ייסגר מחוסר אשמה.

18. בית המשפט דחה ערעור פלילי על אף שקיבל אחת מטענות המערער.

מה הדין?

- א. בית המשפט אינו רשאי לדחות ערעור אם קיבל טענה שנטענה.
- ב. בית המשפט אינו רשאי לדחות ערעור אם קיבל טענה שנטענה אלא בהסכמת בעלי הדין.
- ג. בית המשפט רשאי לדחות ערעור אף אם קיבל טענה שנטענה, אם היה סבור כי לא נגרם עינוי דין.
- ד. **בית המשפט רשאי לדחות ערעור אף אם קיבל טענה שנטענה, אם היה סבור כי לא נגרם עיוות דין**

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 215 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982
215. בית המשפט רשאי לדחות ערעור אף אם קיבל טענה שנטענה, אם היה סבור כי לא נגרם עיוות דין.
יישום: בהובלת המשפט רשאי בית המשפט לדחות ערעור פלילי, גם אם קיבל טענה המערערת החלטתו, אם הוא סבור כי אין עיוות דין המדרוש שינוי בהחלטתו.

19. מה הדין לעניין העברת דיון מבית משפט קהילתי לבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי?

- א. קיימת חובת העברת פרוטוקולים שהתנהלו בבית המשפט הקהילתי והתסקירים שהוגשו שם.
- ב. בית המשפט הקהילתי רשאי להעביר את הפרוטוקולים שהתנהלו בבית המשפט הקהילתי והתסקירים שהוגשו שם.
- ג. לא יועברו הפרוטוקולים שהתנהלו בבית המשפט הקהילתי והתסקירים שהוגשו שם.
- ד. לא יועברו הפרוטוקולים שהתנהלו בבית המשפט הקהילתי, אך התסקירים שהוגשו שם יכולים לשמש תסקיר לעונש או למעצר.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 220 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

220ג. (א) שופט קהילתי יעביר את עניינו של נאשם לדיון בבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי, למותב שלא דן בהליך הקהילתי בעניינו של הנאשם, אם התקיים אחד מאלה:

(1) השופט מצא כי יש טעמים שבשלם אין להמשיך לדון בעניינו של הנאשם בבית המשפט הקהילתי וטרם הוגש תסקיר קהילתי;

(2) הנאשם לא הודה בביצוע העבירות שבכתב האישום בחלוף 60 ימים ממועד קבלת תסקיר קהילתי; ואולם, מצא השופט כי מתקיימים טעמים מיוחדים שלא להעביר את הדיון כאמור, רשאי הוא להאריך את המועד למתן ההודאה;

(3) השופט מצא כי יש לקיים דיון בטענות מקדמיות לפי סעיף 149 או דיון שבו מובאות ראיות לבירור האשמה לפי סימן ה' לפרק ה'.

(ב) הועבר הדיון לבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי, לא יועברו אליו –

(1) פרוטוקול הדיון שהתנהל בבית המשפט הקהילתי, והוא לא ישמש ראיה בכל הליך משפטי אחר;

(2) תסקירים שהוגשו לבית המשפט הקהילתי, והם לא ישמשו תסקיר לעונש או תסקיר מעצר.

(ג) מצא שופט קהילתי כי אין להמשיך לדון בעניינו של נאשם בבית המשפט קהילתי לאחר שהוגש תסקיר קהילתי והנאשם הודה בביצוע העבירות שבכתב הרישום, ייתן השופט הקהילתי הכרעת דין בעניינו של הנאשם ויגזור את דינו.

יישום:

במקרה של העברת דיון מבית משפט קהילתי לבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי, החוק המתחייב הוא סעיף 220ג לחוק ההוצאה לפועל של 1984. לפי החוק, השופט הקהילתי רשאי להעביר את עניינו של נאשם לדיון בבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי תחת תנאים מסוימים.

התנאים שבהם השופט יעביר את הדיון הם הבאים:

1. אי הודאה בעבירות: אם הנאשם לא הודה בביצוע העבירות שמסוימות בכתב האישום תוך כדי 60 ימים מרגע קבלת תסקיר קהילתי.

2. מציאות טעמים מיוחדים: אם השופט מוצא כי יש טעמים מיוחדים שמונעים ממנו להמשיך לדון בעניינו של הנאשם בבית המשפט הקהילתי.

3. דיון בטענות מקדמיות: אם קיים דיון בטענות מקדמיות לפי סעיף 149 או דיון שבו מובאות ראיות לבירור האשמה לפי סימן ה' לפרק ה'.

במקרה שהתשובה היא שהנאשם הוא יצחק וקיים הסכם על דירה שנתיים, אם התנאים המפורטים בחוק מתקיימים, השופט יעביר את הדיון לבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי.

כאשר הדיון מועבר לבית משפט שלום, יש מספר כללים נוספים שמצוינים בחוק:

1. אי העברת פרוטוקולים ותסקירים: פרוטוקול הדיון שהתנהל בבית המשפט הקהילתי ותסקירים שהוגשו שם לא יועברו לבית המשפט השופט בו נעבר הדיון. פרוטוקולים אלו לא ישמשו כראיות בכל הליך משפטי נוסף.

- שהפרוטוקולים לא עוברים והשופטים לא נחשפים בגלל שרוצים שאנשים ידברו בחופשיות בהליך

2. אי השימוש בתסקירים שהוגשו לבית המשפט הקהילתי: תסקירים שהוגשו לבית המשפט הקהילתי לא ישמשו כתסקיר לעניין עונש או כתסקיר מעצר.

הסעיפים הנוספים בחוק עוסקים במקרים בהם הדיון מועבר לבית משפט שלום וכיצד יש לטפל במקרים ספציפיים, וכך מתקבל היצוי של החוק בקשר לעברת דיון מבית משפט קהילתי לבית משפט שלום שאינו בית משפט קהילתי.

מהות	בית משפט שלום שהוסמך כבית משפט קהילתי (הליך פלילי חלופי)
מטרתו	שיקום נאשם בקהילה כאשר העונש הצפוי לנאשם הוא מאסר בפועל
מי רשאי להעביר הליך מבית המשפט השלום לבית משפט קהילתי	1. שופט בית משפט שלום רשאי להעביר את ההליך <u>באותו בית משפט</u> . 2. שופט בית משפט שלום רשאי להעביר לבית משפט קהילתי אחר <u>באותו מחוז</u> באישור נשיא בית משפט השלום/סגנו . *ההעברות לעיל מותנות בכך שהנאשם גר באיזור שיפוטו של בית משפט קהילתי או בסמוך לו. 3. נשיא בתי משפט קהילתיים רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להעביר את העניין לבית משפט קהילתי אחד <u>באותו מחוז</u> , אף אם הנאשם אינו גר באיזור שיפוטו או בסמוך לו . *הערה: ניתן להעביר עניין גם אם הועבר מערכאה אחרת
תנאים להעברת הליך מבית המשפט השלום לבית משפט קהילתי	1. העבירה בסמכות בית המשפט השלום ועונשה קנס בלבד או מאסר עד 7 שנים.* (עבירות צווארון לבן, עבירות מין, עבירות סחר בבני אדם .. העברתם טעונה טעמים מיוחדים שיירשמו) 2. הגשת תסקיר התאמה. 3. בית המשפט דן בהעברה בנוכחות הצדדים . 4. הנאשם בגיר, מסכים להליך קהילתי, ומיוצג ע"י סניגור . 5. סיכון שהנאשם יבצע עבירות נוספות 6. העונש הוא מאסר בפועל ולא עבודת שירות . 7. לא התקיים הליך לבירור האשמה . 8. התובע הודיע שאם הנאשם יעמוד בתכנית השיקום לא יבקש מאסר בפועל. 9. אין מניעה להעביר.
סדרי דין	1. הכנת תסקיר ע"י קצין מבחן. 2. בית המשפט הקהילתי מוסמך לקיים ישיבת הכנה לקראת הדיון (ללא נוכחות הנאשם אך בנוכחות סניגורו). 3. לא ידון בטענות מקדמיות ולא שישמע ראיות . 4. אם הנאשם עמד בתכנית השיקום, בית המשפט הקהילתי יגזור את דינו .
העברת ההליך מבית משפט קהילתי לבית משפט השלום	1. יש צורך בטענות מקדמיות או יש צורך בשמיעת ראיות . 2. טרם הוגש תסקיר קהילתי . 3. חלפו <u>60 יום</u> ממועד הגשת התסקיר והנאשם לא הודה בעבירות . - אם ההליך הועבר לבית המשפט השלום, יועבר ללמותב שלא דן בהליך קהילתי , - פרוטוקול הדיון לא יועבר לבית המשפט השלום ולא ישמשו כראיה או כתסקיר עונש או מעצר .

20. הצדדים הסכימו על מינוי בורר למרות שידעו על היכרותו המוקדמת עם אחד הצדדים.

מה הדין?

- אין אפשרות שבורר המכיר אחד מהצדדים ימונה לבוררות, ולפיכך המינוי בטל מעיקרו.
- אין אפשרות להעלות בשלב מתקדם יותר טענות נגד המינוי.**
- אין אפשרות שבורר המכיר אחד מהצדדים ימונה לבוררות ללא אישור בית המשפט.
- יש להעלות טענות נגד המינוי בפני בית המשפט בהזדמנות הראשונה.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 8 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968; רע"א 7938/22 פריד אספנדי נ' יעקב חוביאן

8(א). תגלע סכסוך בענין שהוסכם למסרו לבוררות ולא נתמנה בורר לפי ההסכם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, למנות את הבורר; בית המשפט רשאי לעשות כן בין שהבורר צריך היה להתמנות על ידי בעל-הדין או אחד מהם, ובין שצריך היה להתמנות על ידי הבוררים שנתמנו או על ידי צד שלישי.

(ב) לא ימנה בית המשפט בורר כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שהמבקש נתן לבעל-דינו הודעה בכתב כאמור להלן ולא נענה תוך שבעה ימים מהיום שנמסרה ההודעה:

(1) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, ינקוב המבקש בהודעה את שם הבורר שמינה וידרוש מבעל-הדין למנות בורר מצידו;

(2) בכל מקרה אחר יציע המבקש בהודעה בורר וידרוש מבעל-הדין להסכים למינויו.

(ג) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הצד שמינה בורר, למנות אותו בורר, או אדם אחר, כבורר יחיד.

יישום:

במקרה של מינוי בורר, הצדדים הסכימו על המינוי למרות היכרותו המוקדמת של הבורר עם אחד מהצדדים. על פי חוק הבוררות, ניתן להסתיר על ידי הבורר את סכסוך העניין ולהתמנות לאחר ההסכם.

1. שלב ראשון - הסכמת הצדדים:

- הצדדים הסכימו על המינוי של בורר.

- למרות היכרותו המוקדמת של הבורר עם צד אחד, אין אפשרות להעלות כעת טענות נגד המינוי, והתהליך ימשיך לשלב הבא.

2. חוק הבוררות - סעיף 8(א):

- סעיף זה מתיר לצדדים להסכים על המינוי של בורר, גם אם הבורר מכיר את אחד מהצדדים. - במקרה זה, לא ניתן להעלות טענות נגד המינוי.

3. שלב שני - בקשת מענה לבעל-דין:

- לאחר הסכמת הצדדים, בעל-דין אחד מהם יכול לבקש ממשפט למנות בורר.

- במידה ולא יוענה לבעל-דין תוך שבעה ימים, ייתכן לבצע את השלב הבא.

4. שלב שלישי - קביעת בורר:

- במידה ולא יינתן מענה תוך שבעה ימים, בעל-דין יכול להציע בורר ולדרוש מהצד השני להסכים למינויו.

- אם אין הסכמה, בעל-דין יכול לבקש מהבית משפט למנות בורר על פי בקשתו.

5. התקפה נוספת:

- ייתכן שישנם תחומים יותר מתקדמים להתקפה על המינוי, אך נדרש להתייחס לנוסח החוק ולהיעזר בפרטי המקרה כדי להעריך את המצב בצורה מדויקת.

המקרה הוא שהצדדים הסכימו על מינוי בורר, למרות היכרותו המוקדמת של הבורר עם צד אחד. על פי חוק הבוררות, אין אפשרות להעלות כעת טענות נגד המינוי. במידה ויש קושי או מחלוקת בהמשך, ישנם שלבים נוספים בחוק המאפשרים לבעל-דין לבקש מהבית להסיר את הבורר או לבחור בורר חדש, תוך כדי התחשבות בהסכמת הצדדים ובהגבלות החוק.

21. משה נהג להיכנס למגרשו של ראובן דרך קבע. ראובן סבור שמדובר בהסגת גבול במקרקעין, והוא פונה אליך לייעוץ. ראובן מבקש להגיש תביעה על הנזקים שגרם משה בסכום מצטבר של 3,000,000 ש"ח.

לאיזה בית משפט עליו להגיש את התובענה?

- לבית המשפט המחוזי, הואיל ומדובר בתביעה הנוגעת למקרקעין.
- לבית משפט השלום, הואיל ומדובר בשימוש במקרקעין.
- לבית המשפט המחוזי לאור סכום התביעה.**
- למפקח על המקרקעין, הואיל ומדובר בהסגת גבול במקרקעין.

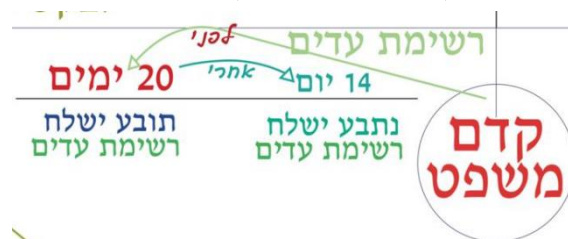
התשובה הנכונה היא ג'		
סעיף 51 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984		
מדובר על תביעת שווי (תביעה על הנזקים שגרם משה בסכום מצטבר של 3,000,000 ₪) ולכן אם מדובר על תביעה שהיא מעל 2.5 מיליון ש"ח, זכת תביעה שתוגש לביהמ"ש מחוזי.		
מחוזי	שלום	
תביעות שווי מעל 2,500,000 ₪	תביעות עד 2,500,000 ש"ח	
זכויות במקרקעין אחרות	זכויות במקרקעין:	
	חזקה/שימוש/חלוקה	
על סעד אחר שאינו שווי ולא מקרקעין		

22. בתביעה אזרחית, מתי תוגש רשימת העדים?
- התובע והנתבע יגישו את רשימת העדים עד 21 ימים לפני ישיבת קדם המשפט הראשונה.
 - התובע יגיש את רשימת העדים עד 20 ימים לפני ישיבת קדם המשפט הראשונה והנתבע יגיש אותה עד 14 ימים לפני ישיבת קדם המשפט הראשונה.
 - אין חובה להגיש רשימת עדים אלא על הצדדים להגיש תצהירי עדות ראשית במקביל לפי הוראת בית המשפט.
 - התובע יגיש את רשימת העדים עד 20 ימים לפני ישיבת קדם המשפט הראשונה והנתבע עד 14 ימים לאחר שהתובע הגיש את רשימת עדיו.**

התשובה הנכונה היא ד'

תקנה 62 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

62(התובע יגיש עד עשרים ימים לפני ישיבת קדם-המשפט הראשונה והנתבע יגיש עד ארבעה עשר ימים לאחר מכן, את רשימת העדים שבכוונתו להזמין למתן עדות, לשם הצגת מסמכים או למתן תעודת עובד ציבור או תעודה ציבורית; הרשימה תכלול בצד כל עד פירוט תמציתי של הצורך והמטרה של העדות; קיים חשש ממשי להשפעה על עד או אם קיים טעם מספיק אחר, רשאי בעל הדין לציין זאת ברשימה בלי לציין את שמו והפירוט הנדרש ובישיבת קדם-המשפט יבורר העניין. יישום: התשובה ד, היא בדיוק המילים של החוק מילה במילה.

23. באילו מן המקרים הבאים רשאי בית המשפט שנתן סעד זמני לעיין מחדש בהחלטתו?

- כאשר מובאות בפני בית המשפט עובדות שהיו ידועות אך לא הובאו לידיעתו בעת הדיון בבקשה לתת את הסעד.
- כאשר נטען שיש מקום לשנות את היקפו של הצו או את התנאים שבהם ניתן.**
- לבית המשפט אין אפשרות לעיין מחדש בהחלטה. יש לתקוף את ההחלטה באמצעות הליכי ערעור רגילים.
- בסעד מסוג צו מניעה כאשר נטען שמלכתחילה לא היה מקום לתת את הצו ובית המשפט מצא כי יש ממש בטענה.

התשובה הנכונה היא ב'

תקנה 98 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

98. לבקשת בעל דין רשאי בית המשפט לעיין מחדש בסעד זמני שניתן, או בתנאיו, אם סבר כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו מאז מתן הצו ולא היה ניתן לגלותן בשקידה סבירה קודם לכן או בשל חלוף הזמן או אם מצא שיש מקום לשנות את היקפו או את התנאים שבהם ניתן.

יישום: מדובר בטענה או בבקשה של בעל דין לבקש מבית המשפט לעיין מחדש בסעד זמני שניתן או בתנאיו. כאשר ניתן סעד זמני (לדוגמה, צו מעצר או צו איסור) ויש רצון לשנותו, ישנם תנאים מסוימים שיכולים לקרות ולהוות טעמים לבקשת הבדיקה החוזרת. כללים כלליים ניתן לציין:

- שינוי בנסיבות: אם יש שינוי בנסיבות, הבעל דין יכול לבקש לעיין מחדש בסעד זמני. לדוגמה, אם יש חומרה במצב החייב, או נתקפה מידע חדש שיכול לשפוט על החומרה של הסיטואציה, זה יכול לשרת כטעם לבקשת עיון.
- חלוף הזמן: אם מסתבר שאין אפשרות לגלות את הנתונים החדשים בשקידה סבירה קודם לכן, והם נתקלו בהם לאחר נתינת הסעד הזמני, ייתכן שזה יהווה טעם לבקשת עיון מחדש.
- חידוש של עובדות: אם יש חדש בעובדות שהתגלו אחרי נתינת הסעד הזמני והם יכולים להשפיע על החלטת בית המשפט, יתכן שבעקבותיהם יהיה רצון לבקש עיון מחדש.
- שינוי בהיקף או בתנאים: אם יש טעמים לשנות את היקף הסעד הזמני או את התנאים שבהם ניתן, זה יכול להוות טעם לבקשת עיון.

בכל מקרה, המקובל הוא להצביע על השינויים או העובדות החדשות שהתגלו, ולהציע טעמים משפטיים לבקשת העיון. בית המשפט יקבל החלטה על פי השוקל המחדש של הנתונים והטעמים.

24. חייב לא משלם את תשלומי המשכנתא. בשטר המשכנתא כתוב שהחייב אינו רשאי לקבל סידור חלופי או מעמד של דייר מוגן. במסגרת הליכי מימוש המשכנתא טוען החייב שלפי סעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז, 1967- הוא רשאי לקבל מעמד כדייר מוגן למשך 18 חודש בדירה שתימכר.

מה הדין?

- א. החייב יוכל להישאר בדירה כדייר מוגן לתקופה של 18 חודש.
- ב. **אין לחייב אפשרות להישאר כדייר מוגן, גם לא לתקופה קצובה.**
- ג. רשם ההוצאה לפועל רשאי להשאיר את החייב כדייר מוגן במקרה של מימוש משכנתא לפי שיקול דעתו הבלעדי.
- ד. החייב לא יוכל להישאר בדירה כדייר מוגן אלא אם כן הנושה (הבנק) מסרב לתת לו סידור חלופי.

התשובה שנבחרה על ידי הוועדה הבוחנת כנכונה היא חלופה ב'. (השאלה בבית משפט עדין לא נפסלה.)

סעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

מי מהעותרים טענו, כי השאלה נשאלה בחוסר סמכות, שכן היא דנה במעמדו של החייב "כדייר מוגן" לפי **חוק הגנת הדייר [נוסח משולב]**, התשל"ב - 1972 (להלן – "**חוק הגנת הדייר**"). על כן נטען, כי עסקינן בשאלה העוסקת בסוגיה "קניינית" שמקומה בחלק המהותי של בחינת ההסמכה, להבדיל מבחלק הדיוני במסגרתו נשאלה. כן נטען שלא הובהר בשאלה כי "הוסברה לחייב משמעות הדבר (הויתור - נ.פ.) בשפה המובנת לו" - הסבר המהווה לכאורה תנאי לתחולת הויתור בהתאם להוראת סעיף 38 (ג) 2 (**לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז - 1967** (להלן - "**חוק ההוצאה לפועל**")).

כמו כן נטען, כי בבחינת ההסמכה שנערכה בחודש דצמבר 2021 פסלה הוועדה הבוחנת שאלה דומה, ומכך יש ללמוד שיש לפסול אף את השאלה בבחינת ההסמכה הנוכחית

הטענה: אכן החלופה בה בחרה הוועדה הבוחנת - היא חלופה ב' - נכונה. שכן, מקום בו נכללת בשטר המשכנתא תניית ויתור על זכות לדיירות מוגנת, לא יהיה בעל המקרקעין זכאי לדיירות מוגנת לתקופה כלשהי. ודוק, הטעם לכך נעוץ כאמור בהוראת סעיף 33 (ג) 2 לחוק הגנת הדייר, ולא בהוראת סעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל, העוסקת כאמור בסוגיית הסידור החלופי ואינה נוגעת כלל לזכויות הדיירות המוגנת. נמצא אפוא, כי השאלה מעוררת סוגיה הנוגעת לדיני הגנת הדייר, להבדיל מדיני ההוצאה לפועל.

דיני הגנת הדייר אינם באים בגדר החלק הדיוני. אמנם, סעיף 33 לחוק הגנת הדייר דן בין היתר, במקרה בו נמכרים מקרקעיו של החייב במסגרת הליך הוצאה לפועל. ואכן הן חוק ההוצאה לפועל והן חוק הגנת הדייר מנויים ברשימת החקיקה עבור החלק הדיוני, אשר צורפה להודעה מיום 20.2.23. ברם, ספק האם די בכך כדי להצדיק פרשנות, לפיה כל טענה העשויה להיטען במסגרת הליכי הוצאה לפועל

עוד מסופקני האם ניתן לקבוע, כי קיימת זיקה רציונאלית בין השאלה לבין התשובה. זאת עת השאלה מתייחסת לטענות אותן טוען חייב במסגרת הליכי הוצאה לפועל, ומכח הוראות חוק ההוצאה לפועל. התשובה הנכונה נסמכת על זכויות מהותיות ואופן הויתור עליהן, המוסדרים בהוראות חוק הגנת הדייר.

בנסיבות אלו מתעורר למצער ספק ממשי באשר לסיווג השאלה ככזו השייכת לחלק הדיוני ולזיקתה הרציונאלית לתשובה המתאימה. זאת אף על רקע העובדה שבחלק הדיוני, הוראות החוק הרלוונטיות **אינן** עומדות נגד עיני הנבחנים.

25. ראובן מנהל נגד דוד תיק הוצאה לפועל בגין חוב של 15,000 ש"ח. דוד הלך לעולמו. ראובן פוגש אותך, עורך דין בעל ניסיון, ושואל אם יש לו דרך לגבות את הכסף.

מה הדין?

- א. על הזוכה לתבוע את החוב מיורשיו של דוד. אם אין לדוד יורשים, על הזוכה לפנות בבקשה לבית המשפט בענייני ירושה כדי שידון בחוב.
- ב. רק אם יורשיו של דוד פותחים תיק עיזבון יהיה הזוכה רשאי להצטרף כצד מעוניין ולדרוש את הסכום המגיע לו.
- ג. **הזוכה רשאי לפנות לרשם הוצאה לפועל ולנסות לקבל צו לגביית כספי החוב מכספי העיזבון אם מתקיימים התנאים שמאפשרים זאת.**
- ד. על הזוכה להגיש בקשה לצו הצהרתי בבית המשפט לענייני ירושה לצורך הכרתו כזוכה של המנוח.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 78א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

- (ג) (1) זוכה של חייב שנפטר, שהגיש ללשכת ההוצאה לפועל בקשה לביצוע פסק דין, רשאי להגיש לרשם ההוצאה לפועל בקשה לקבלת צו לגביית חוב מכספי עיזבון (בסעיף זה – בקשה לצו לגביית חוב מכספי עיזבון), אם מתקיימים כל אלה:
 - (א) חלפה שנה לפחות מיום פטירת החייב למיטב ידיעתו;
 - (ב) סך כל החוב הפסוק או החובות הפסוקים במצטבר נגד החייב לטובת אותו זוכה אינו עולה על הסכום המרבי; לעניין זה יובאו בחשבון כל הסכומים המסולקים לפי סעיף זה לטובת אותו זוכה גם אם סולקו במועדים שונים;
 - (ג) לא ניתן לגבי עיזבון החייב צו ירושה או צו קיום צוואה, לפי העניין, ואם ניתן צו כאמור – חלפו שישה חודשים מיום מתן הצו והיורשים לא פעלו להזמין את נושי המוריש לפי סעיף 123 לחוק הירושה;
 - (ד) אין בקשה תלויה ועומדת לצו ירושה או צו קיום צוואה, שהוגשה לפי חוק הירושה לגבי עיזבון החייב;
 - (ה) הרשם לענייני ירושה לא מינה מנהל לעיזבון החייב ולא הוגשה לו בקשה לצו למינוי מנהל עיזבון, לפי חוק הירושה;
 - (ו) לא ניתן לגבי החייב צו כינוס כאמור בסעיף 6 לפקודת פשיטת הרגל או צו ניהול עיזבון בפשיטת רגל כאמור בסעיף 202 לפקודה האמורה;
 - (ז) לא נמסרה לזוכה הודעה על כך שהתמנה מנהל לעיזבון החייב לפי חוק הירושה, בידי בית משפט, על כך שתלויה ועומדת נגד עיזבון החייב, בבית משפט, בקשה לצו למינוי מנהל עיזבון לפי החוק האמור או בקשה לניהול עיזבון בפשיטת רגל לפי פקודת פשיטת הרגל או על כך שתלויה ועומדת נגד החייב, בבית משפט, בקשת פשיטת רגל לפי אותה פקודה;
- (2) הזוכה יבדוק את התקיימות התנאים שבפסקה (1)(ג) עד (ו) שבעה ימים לפני הגשת הבקשה לצו לגביית חוב מכספי עיזבון, לכל המוקדם.

יישום:

זוכה של חייב שנפטר, רשאי להגיש לרשם הוצאה לפועל בקשה לקבלת צו לגביית חוב מכספי עיזבון ובמידה ומתקיימים כל התנאים

26. בנק מבצע הליכי מימוש דירה של משה בגין אי עמידת משה בתשלום הלוואה מובטחת במשכנתא. נגד משה נפתח תיק הוצאה לפועל. רשם ההוצאה לפועל נתן צו פינוי, ונקבע מועד לפינוי. כמה ימים לפני הפינוי פונה יצחק בבקשה לרשם ההוצאה לפועל וטוען כי יש הסכם בינו לבין משה ולפיו יצחק יגור בדירה שנתיים. על כן הוא מבקש לבטל את הפינוי עד סיום החוזה.

מה הדין?

- א. **הרשם לא רשאי לבטל או לעכב את הפינוי, אבל רשאי להשהות את ההליך כדי שיצחק יפנה לבית המשפט המוסמך בבקשה מתאימה.**
- ב. הרשם לא רשאי לבטל או לעכב את הפינוי משום שיצחק אינו צד בתיק ועליו לפנות את הדירה במועד שנקבע.
- ג. על הרשם לתת צו עיכוב ולזמן את כל הצדדים לדון אם יש מקום לפינוי אם לאו.
- ד. מאחר שמדובר בצד שלישי שאינו צד בתיק פינוי, אין לרשם סמכות לדון בבקשה. על יצחק לפנות מלכתחילה לבית המשפט המוסמך כדי לקבל צו הצהרתי שבו ייקבע אם יש לו זכות להישאר בדירה עד תום תקופת החוזה.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 65 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

65. היה צד שלישי מחזיק במקרקעין האמורים בסעיף 64 או בחלק מהם והוכיח להנחת דעתו של רשם ההוצאה לפועל כי הוא זכאי להחזיק באותם מקרקעין או באותו חלק, רשאי רשם ההוצאה לפועל להשהות את הפינוי, כל עוד לא הושלם, לתקופה שיקבע, כדי לאפשר לצד השלישי לפנות לבית המשפט ולקבל צו עיכוב; רשם ההוצאה לפועל רשאי להתנות את ההשהיה במתן ערובה להנחת דעתו על ידי הצד השלישי.

יישום:

במקרה שצוין, יצחק טוען על קיום הסכם שבינו לבין משה, ולפיו יגור בדירה של משה למשך שנתיים. עם זאת, נתקלים בסיטונאות משפטית כאשר כבר נפתח תיק הוצאה לפועל, וכבר נתן צו פינוי. על פי החוק, אם צד שלישי (במקרה זה יצחק) מחזיק במקרקעין שנפסק לפיהם פינוי, והוא מצליח להוכיח לדעת רשם ההוצאה לפועל כי הוא זכאי להחזיק באותם מקרקעין, רשאי רשם ההוצאה לפועל להשהות את הפינוי לזמן שיקבע. אך, חשוב לשים לב שהרשם אינו רשאי לבטל או לעכב את הפינוי, רק להשהות את ההליך. הפרטים הנוספים מציינים שההשהיה תינתן על מנת להזדהות לצד שלישי (יצחק) לפנות לבית המשפט המוסמך בבקשה מתאימה. על פי החוק, יש לרשם ההוצאה לפועל גם אפשרות להתנות את ההשהיה אם הוא מסכים לסכים המתקיים בערבות שימוש בערבות שניתנה על ידי יצחק. לפיכך, במקרה זה יש אפשרות להשהות את הפינוי לזמן כדי לאפשר ליצחק לפנות לבית המשפט המוסמך ולהביא הוכחות לתמיכת טענתו.

27. שרה הגישה לביצוע פסק דין מזונות לטובתה דרך מסלול מזונות. עקב נסיבות מסוימות לא הייתה גבייה במשך 7 חודשים. שרה מקבלת הודעה שהרשם החליט להעביר את התיק למסלול רגיל.

האם ההחלטה הזו נכונה על פי החוק?

- א. **ההחלטה ניתנה במסגרת החוק, אך שרה זכאית לערער עליה אם היא סבורה שהנימוקים של הרשם אינם נכונים.**
- ב. ההחלטה ניתנה במסגרת החוק, אך שרה רשאית לבקש רשות לערער עליה אם היא סבורה שהנימוקים של הרשם אינם נכונים.
- ג. ההחלטה אינה תקפה משום שטרם חלפו 8 חודשים ממועד פתיחת התיק.
- ד. ההחלטה אינה תקפה. לרשם יש סמכות להעביר תיק מזונות ממסלול מזונות למסלול רגיל רק בתיקים של המוסד לביטוח לאומי.

התשובה הנכונה היא א'

סעיפים 20 יט, 80 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

20 יט. (א) ביצוע פסק דין למזונות של זוכה שאינו המוסד יועבר ממסלול מזונות למסלול רגיל בהתקיים אחד מאלה:

(1) רשם ההוצאה לפועל קבע, בהחלטה מנומקת, כי התיק אינו מתאים לביצוע במסלול מזונות;

(2) לפי בקשת זוכה שאינו המוסד.

80 (א) הרואה עצמו נפגע על ידי פעולה של מנהל לשכת הוצאה לפועל או החלטה שלו או של עובד מערכת ההוצאה לפועל, רשאי להגיש ערר לפני רשם ההוצאה לפועל.

יישום: שרה בפסק דין למזונות - במסלול המזונות.

הרשם יכול להחליט, להעביר את התיק למסלול מזונות.

בגלל שמדובר בתיק מזונות במידה ורוצים לערער אז הערער, **בזכות תוך 15 ימים**, בגלל שמדובר בתיק מזונות.

28. דוד גר בדירה בבעלותו, אבל מאחר שהוא לא עמד בתשלומי הלוואה שלקח לשם רכישת הדירה המובטחת במשכנתא, פתח הבנק בהליכי מימוש הדירה. לאור מצבו הבריאותי והמשפחתי, בעת קביעת הסכום של סידור חלופי עשה הרשם שימוש בסמכותו והעניק לו סכום השווה ל-24 חודש שכירות, במקום הכלל שהוא לתת סכום השווה ל-18 חודשי שכירות. הכספים הופקדו בחשבון בנק. דוד שכר דירה, אך לאחר שלושה חודשים הפסיק לשלם את השכירות. בחלוף שנתיים שבהן התגורר דוד בדירה קיבל המשכיר פסק דין שבו נקבע כי על דוד לשלם את דמי השכירות שהוא חייב. על בסיס פסק הדין הזה פתח המשכיר תיק הוצאה לפועל נגד דוד והוא מעוניין לעקל את הכספים שדוד קיבל כסידור חלוף.

האם רשאי המשכיר לעקל סכום זה?

- א. המשכיר אינו רשאי לעקל את הכספים משום שכל הכספים האלה מוגנים.
- ב. המשכיר רשאי לעקל מן הכספים רק את הסך שמעבר ל-18 חודשי שכירות שהיה דוד אמור לקבל לפי החוק.
- ג. המשכיר אינו רשאי לעקל את הכספים אלא אם כן אפשרות זו נקבעה בהחלטה שניתנה בתיק מימוש המשכנתא.
- ד. המשכיר רשאי לעקל את הכספים עד גובה החוב של דוד אליו.

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 50 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967

נכסים שאינם ניתנים לעיקול בידי צד שלישי (תיקון מס' 29) תשס"ט-2008

50. (א) ואלה נכסים שאין מעקלים אותם בידי צד שלישי וצו עיקול על כלל נכסי החייב לפי פרק זה אינו תופס בהם:

(1) נכס שאינו ניתן לעיקול לפי כל דין;

(2) מזונות המגיעים מן הצד השלישי לחייב על פי פסק-דין או על פי הסכם שאושר על ידי בית משפט;

(3) כספים המגיעים לחייב שאינו עובד בשכר - כדי סכום שכר העבודה הפטור מעיקול;

(תיקון מס' 14) תשנ"ד-1994

(4) כספים המגיעים לחייב שהינו קיבוץ, כדי מכפלת הסכום של שכר העבודה הפטור מעיקול במספר החברים, אלא אם כן הורה רשם ההוצאה לפועל דרך חישוב אחרת, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, ובין היתר לאחר שהביא בחשבון את משכורות החברים שאינם עובדים בקיבוץ, ובלבד שהסכום הכולל לא יעלה על האמור בפסקה זו;

(תיקון מס' 29) תשס"ט-2008

(5) כספים המגיעים לחייב לפי סעיף 38 (ב) או (ג);

(תיקון מס' 29) תשס"ט-2008

(6) כספים המגיעים לחייב ממשרד הבינוי והשיכון כמענק השתתפות בשכר דירה; הוראת פסקה זו תחול גם על כספים ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או באמצעות החברה כהגדרתה

בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה שירותים לפי סעיף 88א לאותו חוק, במשך שלושים ימים מיום ששולמו;

(תיקון מס' 37) תשע"ב-2012 (תיקון מס' 40) תשע"ב-2012 (תיקון מס' 73) תשפ"ג-2023

(7) כספים המגיעים לחייב ממשד הרווחה והשירותים החברתיים כדמי ליווי, כדמי אחזקת כלב נחיה, כדמי תקשורת, כהחזר בעד עזרים לתקשורת ולתפקוד יום-יומי (סל תקשורת), כסיוע למשפחות וליחידים נזקקים לפי החלטת ועדת סיוע למשפחות ויחידים נזקקים במשרד הרווחה והביטחון החברתי או כסיוע במימון טיפול אישי לנכה קשה בקהילה; הוראת פסקה זו תחול גם על כספים ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או באמצעות החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה שירותים לפי סעיף 88א לאותו חוק, במשך שלושים ימים מיום ששולמו;

(תיקון מס' 66) תש"ף-2020

(8) (א) כספים המגיעים לחייב כשיפוי, כפיצוי או כתגמולים או בכל דרך אחרת מכוח אחד מאלה:

- (1) סל שירותי הבריאות;
- (2) פוליסת ביטוח לתרופות שאינן כלולות בסל שירותי הבריאות;
- (3) פוליסת ביטוח למימון השתלות או ניתוחים בחוץ לארץ;
- (4) פוליסת ביטוח סיעודי;
- (ב) הגיעו לחייב כספים מכוח פוליסת ביטוח לפי פסקה (א)(2) או (3), בשיעור העולה על 100% מהנזק שנגרם למבוטח כתוצאה ממקרה הביטוח שבשלו הוא זכאי לכספים, לא ניתן יהיה לעקל אלא כספים כאמור בפסקת משנה (א) שיתרתם עולה על 100% מהסכום האמור;
- (ג) לעניין פסקה זו –

"חוק ביטוח בריאות ממלכתי" – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

"סל שירותי הבריאות" – כהגדרתו בסעיף 7 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

"פוליסת ביטוח" – לרבות תכנית לשירותים נוספים כמשמעותה בסעיף 10 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

(תיקון מס' 73) תשפ"ג-2023

(9) כספים המגיעים לחייב ממשד העלייה והקליטה כגמלת הבטחת הכנסה המשולמת לעולים דורשי עבודה או לעולים המשתתפים במסלול הכנה לתעסוקה; הוראות פסקה זו יחולו גם על כספים ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או באמצעות החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986 (בסעיף זה – חוק הדואר), בנותנה שירותים לפי סעיף 88א לאותו חוק, במשך שלושים ימים מיום ששולמו;

(תיקון מס' 73) תשפ"ג-2023

(10) (א) כספים המגיעים לחייב במסגרת תוכנית ממשלתית שמכוחה ניתן סיוע להורה עצמאי, המנויה בתוספת השביעית, אף אם החייב אינו הורה עצמאי; לעניין פסקה זו, "הורה עצמאי" – כהגדרתו בחוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי, התשנ"ב-1992;

(ב) הוראות פסקה זו יחולו גם על כספים ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או באמצעות החברה כהגדרתה בחוק הדואר, בנותנה שירותים לפי סעיף 88א לאותו חוק, במשך שלושים ימים מיום ששולמו;

(ג) שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להוסיף, בצו, תוכניות ממשלתיות שייעודן סיוע להורים עצמאיים לתוספת השביעית.

(תיקון מס' 29) תשס"ט-2008 (תיקון מס' 42) תשע"ג-2013

(ב) נבע החוב הפסוק ממזונות המגיעים לפי פסק דין למזונות, לא יחולו הוראות סעיף קטן (א)(1) עד (4), אלא אם כן נקבע בדין במפורש, כי הנכס אינו ניתן לעיקול אף לשם תשלום מזונות.

(תיקון מס' 29) תשס"ט-2008

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א)(5) ו-(6), רשאי משכיר דירת המדורים, שבעדה ניתן התשלום או המענק, לפי העניין, לעקל את הכספים האמורים בשל חוב שכר הדירה של החייב לתקופה שבעבורה ניתן התשלום או המענק.

(תיקון מס' 29) תשס"ט-2008

(ד) הוצאו כמה צווי עיקול על נכסים שבידי צד שלישי, רשאי רשם ההוצאה לפועל לתת, לפי בקשת הזוכה, החייב או צד שלישי, הוראות לעניין ביצוע סעיף זה, ובכלל זה לקבוע כי הוראות

האוסרות על עיקול נכסים המגיעים לחייב מצד שלישי בסכום מסוים, לפי סעיף קטן (א)(1), (3) או (4), יחולו על צד שלישי מסוים אחד או יותר, אם הדבר נדרש כדי להבטיח שאיסור העיקול לא יחול אלא על נכסים בסכום שנקבע לפי הוראות סעיף זה.

יישום: ניתן לעקל כספים שהגיעו ועד הגובה החוב שהוא חייב. הכסף שמעקלים היה אמור מלכתחילה לשמש לשכירות ולא שולם אז הזוכה רשאי לעקל את הכספים.

29. יצחק השתתף בהליך התמחרות של דירה שנמכרה בהליכי הוצאה לפועל, הציע מחיר טוב וזכה. כונס הנכסים העביר דין וחשבון לרשם ההוצאה לפועל, ורשם ההוצאה לפועל הכריז על יצחק כקונה ונתן לו אישור על כך. יצחק שילם לכונס הנכסים את מלוא התמורה עבור הדירה וקיבל ממנו קבלה. החל מאיזה שלב יכול יצחק לרשום את הדירה על שמו בפנקסי המקרקעין?

- א. סעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח, 1968- חל על מקרה זה, ולכן מן הרגע שהמחיר שולם לכונס הנכסים יצחק רשאי לרשום את הדירה על שמו בפנקסי המקרקעין.
- ב. החל ממתן אישור רשם ההוצאה לפועל שמכיר ביצחק כקונה יצחק רשאי לרשום את הדירה על שמו בפנקסי המקרקעין.
- ג. על יצחק לקבל גם את אישורו של רשם ההוצאה לפועל על כך שהעסקה מוגנת לפי סעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח, 1968- על בסיס אישור זה יוכל יצחק לרשום את הדירה על שמו בפנקסי המקרקעין.
- ד. על יצחק לקבל את אישור רשם ההוצאה לפועל על תשלום מלוא מחיר הדירה, ועל בסיס אישור זה יוכל לרשום את הדירה על שמו בפנקסי המקרקעין.

התשובה הנכונה היא ד'

סעיף 69 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"מ-1979

69. הוכרז מציע כקונה, ושילם את יתרת המחיר, יינתן לו אישור על כך חתום על ידי רשם ההוצאה לפועל; האישור ישמש אסמכתה להעברת המקרקעין על שמו בפנקסי המקרקעין

יישום:

כאשר יצחק הוכרז כקונה ושילם יתרת המחיר יינתן לו אישור על התשלום ע"י רשם ההוצאה לפועל. האישור ישמש אסמכתה להעברת הדירה על שמו בפנקס והתשובה הזאת מילה במילה מועתקת מסעיף החוק. לכן חשוב מאוד לקרוא את כל החוקים.

30. באיזו מן הדרכים שלהלן אפשרית הפסקת כהונתו של שופט בית המשפט העליון?

- א. על פי החלטת רוב חברי הכנסת בעקבות הצעת נשיא בית המשפט העליון.
- ב. על פי החלטה של הוועדה לבחירת שופטים שהציע שר המשפטים, ושנתקבלה ברוב של חברי הוועדה.
- ג. על פי החלטה של בית הדין המשמעתי המוסמך.
- ד. על פי החלטה של הוועדה לבחירת שופטים שהציע נשיא המדינה ושנתקבלה ברוב של 7 חברים לפחות.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 7 לחוק יסוד: השפיטה

7. כהונת שופט תתחיל מעת שהצהיר הצהרת אמונים ולא תסתיים אלא באחת מאלה:

- (1) בצאתו לקצבה;
- (2) בהתפטרותו;
- (3) בהיבחרו או במינויו לאחד התפקידים שנושאים מנועים מלהיות מועמדים לכנסת;
- (4) על פי החלטה של הוועדה לבחירת שופטים שהציע יושב ראש הוועדה, נציב תלונות הציבור על שופטים או נשיא בית המשפט העליון ושנתקבלה ברוב של שבעה חברים לפחות;
- (5) על פי החלטה של בית הדין המשמעתי.

יישום:

בסעיף שצורף לעיל קיימות מספר דרכים להפסקת כהונתו של שופט. ביניהן, והרלוונטית אלינו היא על פי החלטה של בית הדין המשמעתי כפי שהובא בסעיף ג' אשר בחלופות האלה.

31. איזה מן המשפטים הבאים נכון בנוגע למינוי ראש המטה הכללי של צה"ל?

- א. ראש המטה הכללי יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת שר הביטחון.
- ב. ראש המטה הכללי יתמנה בידי הכנסת לפי המלצת שר הביטחון.
- ג. ראש המטה הכללי יתמנה בידי שר הביטחון לפי המלצת הממשלה.
- ד. ראש המטה הכללי יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת הרמטכ"ל היוצא בהתייעצות עם שר הביטחון.

התשובה הנכונה היא א'

סעיף 3 לחוק יסוד: הצבא

3(א) הדרג הפיקודי העליון בצבא הוא ראש המטה הכללי.
(ב) ראש המטה הכללי נתון למרות הממשלה וכפוף לשר הביטחון.
(ג) ראש המטה הכללי יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת שר הביטחון.
יישום: כפי שמתואר בחוק מילה במילה סעיף החוק מופיע כתשובה בבחינה.

32. משה נעצר כדין ללא צו של שופט שעתיים לפני כניסת השבת בחשד לביצוע עבירת אלימות. במוצאי השבת הובא בפני שופט, והוא ציווה להאריך את מעצרו של משה לצורכי חקירה. המעצר הוארך 3 פעמים, ובסך הכל מאז הובא בפני השופט בפעם הראשונה חלפו 26 ימים. המשטרה הגישה בקשה רביעית להאריך את מעצרו ב-5 ימים נוספים. בבקשה להארכת מעצר הצהיר התובע כי החקירה הסתיימה ובכוונת המשטרה להגיש נגד החשוד כתב אישום.

מה הדין?

- א. ניתן להאריך את מעצרו של משה כמבוקש.
- ב. ניתן להאריך את מעצרו של משה ב-3 ימים בלבד.
- ג. לאור משך מעצרו לא ניתן להאריך עוד את מעצרו של משה.
- ד. ניתן להאריך את מעצרו של משה ב-4 ימים בלבד.

התשובה הנכונה היא ב'

סעיף 17 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996

יישום:

במידה ואדם נעצר וחקירתו הסתיימה, ישוחרר ממעצר, אך שופט רשאי להאריך את המעצר לתקופה של 5 ימים במידה והתקיימו:
1- התובע הצהיר כי נראה שעומדים להגיש כתב אישום נגד אותו אדם
2- בית משפט שוכנע כי ישנה עילה לכאורה לבקש את מעצרו עד תום ההליכים
במקרה שלנו נלמד כי מתקיים שני התנאים בכך שהצהיר התובע כי החקירה הסתיימה ובכוונת המשטרה להגיש נגד החשוד כתב אישום.

משה נעצר ועד שהגיע לשפוט חלפו 24 שעות. שכן הוא נעצר ביום שישי והובא בפני שופט בשבת ועל גכן השעות הראשונות נכנסות בספירה של המעצר ועל כן יש להוסיף עוד יום אחד לספירה של 26 עם יום אחד נוסף אנחנו ב- 27. ההארכה יכולה להיות רק ב- 3 ימים בלבד. במעצר ימים לא ניתן לעצור אדם מעל ל- 30 ימים ברציפות ביום ה- 30 צריך אישור יועמש אם אין אישורו להמשך מעצר אם אין אישור לא ניתן להגיש הארכת מעצר.

33. שרון הגיש בקשה לקבל גמלה לפי חוק התגמולים לנפגעים בהצלת נפש, תשכ"ה-1965. בקשתו נדחתה.

איזו ערכאה מוסמכת לדון בעניין?

- א. בית משפט השלום, מכוח סמכותו בחוק.
- ב. **בית הדין האזורי לעבודה.**
- ג. בית הדין לביטוח לאומי.
- ד. בית משפט השלום מכוח סמכותו השיורית.

התשובה הנכונה היא ב' (השאלה נפסלה לאחר עתירה)
סעיף 24 והתוספת הראשונה לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

סמכות בית-דין אזורי

24. (א) לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון –
- (5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.
- תביעות מתחום הביטוח הסוציאלי- שייכות לטיפול בית הדין לעבודה וביניהם:**
- א- תביעות לפי חוק הביטוח הלאומי.
- ב- תביעות של עובד נגד ארגון עובדים.
- ג- **תביעות בין חברים לקופות גמל- כל העניינים שבין עמית לקופת הגמל שלו, גם אם זה לא קשור למשפט העבודה- נדונים בבית הדין האזורי. לדוג'- עמית בקופת גמל הראל רואה שגבו ממנו עמלה גבוהה מהרגיל. – בג"ץ מנורה משנת 2016 קבע שכל ענייני קופת גמל- עמית – ידונו באזורי.**
- ד- תביעות לקצבה הנובעת מיחסי עובד ומעביד-

טענה: תיקון 21 לחוק הביטוח הלאומי ביטל את חוק התגמולים והעביר את הזכויות של מתנדבים להיות תחת הוראות הביטוח הלאומי, וכעת אדם הזכאי לגמלה מכוח חוק התגמולים זכאי גם לגמלה מחוק הביטוח הלאומי. מאז שתיקנו חוקים שביטלו את חוק התגמולים לפני שנים רבות, אין אפשרות להגיש תביעה לפי חוק התגמולים. במקביל, הזכאי יכול לערער לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי ולממש זכות שזכה לה בעבר על פי חוק התגמולים. ייחוד התיקון הוא למנוע פיצול ובלבול בהוראות החקיקה. תיקון החוק מביא למצב שבו אדם שמבקש לממש זכות שבעבר הוזכרה בהוראות חוק התגמולים, כמו שמציין יוזמת התיקון, לא יוכל לפנות להוראות התגמולים למטרת המימוש. התיקון טוען כי כבר שנים רבות, המימוש של זכות זו כבר מוסמך בהוראות חוק הביטוח הלאומי. השאלה המועלמת בתיקון מתחילה עם פסק הלשון "שרון הגיש בקשה", ומתכוונת למצב המשפטי הנוכחי. סברניות התיקון היא כי הלשון הסבורה יכולה לבלבל.

34. לבית הדין לעררים הוגש ערר בגין דחיית בקשה להסדרת מעמד בישראל. תצהיר התמיכה בערר ניתן על ידי סטודנטית בלשכה המשפטית של רשות האוכלוסין ולא על ידי הפקיד שטיפל בבקשה. כיוון שכך, זימן הדיין את הפקיד לתת עדות בדיון.

האם היה הדיין מוסמך להורות כאמור מיוזמתו?

- א. לא, מכיוון שסמכות זו נתונה לדיין רק אם העורר ביקש זאת, ומטעמים מיוחדים שיירשמו.
- ב. לא, מכיוון שהוראה כזו סותרת את עקרון חוקיות המינהל.
- ג. לא, מכיוון שמדובר בסמכות של בית משפט מינהלי בלבד.
- ד. **כן.**

התשובה הנכונה היא ד'
סעיפים 4, 28 והתוספת לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992

סמכות לזמן עדים ולכפות התייצבותם

28. (א) בית דין רשאי, ביוזמתו או לבקשת בעל דין –
- (1) להזמין אדם לבוא ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו ;

(2) לכפות התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה ללא הצדק שהניח את דעת בית הדין.

יישום:

כן, הדיין היה מוסמך להורות כיוונים כאמור מיוזמתו על פי חוק אשר מעניק לבית דין הרשאה להזמין אדם לבוא ולהעיד או להציג מסמכים, וגם לכפות התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה.

במקרה זה, הדיין השתמש בסמכויות על פי החוק וזימן את הפקיד לתת עדות בדיון, גם כאשר התמיכה בערר ניתנה על ידי סטודנטית בלשכה המשפטית, ולא על ידי הפקיד המטפל בבקשה.

35. בית המשפט העליון דן במשפט חוזר של נידון שריצה 12 שנות מאסר(מתוך 25 שנות מאסר שהוטלו עליו) וקבע שיש לבטל את ההרשעה. השופטים סברו שיש לפצות את הנידון על תקופת מאסרו, אך בטרם הודע פסק הדין, נפטר הנידון.

מה הדין?

- א. בית המשפט מוסמך לבטל את ההרשעה בלבד, אך אינו מוסמך לפסוק פיצוי כלשהו.
- ב. בית המשפט אינו מוסמך עוד לתת פסק דין במשפט החוזר.
- ג. **בית המשפט מוסמך להורות על מתן פיצוי לאדם אחר שנפגע מההרשעה השגויה.**
- ד. מותו של הנידון אינו משנה דבר.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984

31. (א) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:

(1) בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו ענין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילולא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

(2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

(3) אדם אחר הורשע בינתיים בביצוע אותו מעשה העבירה, ומהנסיבות שנתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה לא ביצע אותה.

(4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין.

(ב) הרשות לבקש משפט חוזר נתונה לנידון וליועץ המשפטי לממשלה; מת הנידון – תהיה הרשות האמורה גם לבן-זוגו ולכל אחד מצאצאיו, הוריו, אחיו או אחיותיו.

(ג) במשפט חוזר יהיו לבית המשפט העליון או לבית משפט מחוזי כל הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי במשפט פלילי והנתונות לבית המשפט העליון בערעור פלילי, פרט לסמכות להחמיר בעונש; בית המשפט רשאי לתת כל צו הנראה בעיניו כדי לפצות נידון שנשא ענשו או חלק ממנו ושהרשעתו בוטלה כתוצאה מן המשפט החוזר, או לתת כל סעד אחר; מת הנידון – רשאי בית המשפט לתת צו כאמור לטובת אדם אחר.

(ד) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא או הרכב כאמור, רשאי, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, להורות על זיכויו של נידון אם נוכח כי נתקיימה אחת העילות למשפט חוזר כאמור בסעיף קטן (א), אך לאור נסיבות הענין אין תועלת בקיומו של משפט חוזר.

יישום:

תשובה א- לבית משפט אינו מוסמך – קצת מחשיד. (גורפת)

תשובה ב- אינו מוסמך עוד – גם קצת מחשיד (גורפת)

תשובה ד – אינו משנה דבר – גם מחשיד (גורפת)

תשובה ג- נכונה

משפט חוזר	
אי רשאי להורות? נשיא עליון המשנה שופט	
איפה? עליון מחוזי	
אתי? עניין פלילי שנפסק בו סופית ולא ניתן לערער עליו	
מה? שקר זיוף- ראייה ואלמלא לא היה מורשע עובדות ראיות-עשויות לשנות התוצאה אדם אחר הורשע עיוות דין	
רשות לבקש? למי שהורשע יועמ"ש נידון מת תא משפחתי ממוזכר	
מה ניתן? מה שרוצים חוץ מהחמרה בעונש פיצוי וכל סעד אחר ואם האדם מת הכסף למשפחה	
מקום למשפט חוזר + אין תועלת = ניתן לזכות רשאים הנשיא המשנה שופט בהסכמת היועמ"ש	

36. למי נתונה הסמכות לתת צו למניעת הטרדה מאיימת נגד מטריד בן 17 שבית משפט לנוער דן בעניינו לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה)?
- א. לבית משפט שלום במחוז שבו הוגשה תלונה נגד המטריד בלבד, או לבית המשפט לנוער שדן בעניינו של המטריד.
- ב. לכל בית משפט שלום או לבית המשפט לנוער שדן בעניינו של המטריד.
- ג. לכל בית משפט לנוער בלבד.
- ד. לכל בית משפט שלום בלבד.

התשובה הנכונה היא ב'
סעיף 3 לחוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001
"בית משפט" – בית משפט שלום, וכן כל אחד מאלה:
(1) לענין נפגע שהוא בן משפחה של הפוגע - גם בית משפט ובית דין המוסמכים לדון לפי חוק למניעת אלימות במשפחה;
(2) לענין פוגע או נפגע שהוא קטין ושבת משפט לנוער דן בעניינו לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) – גם בית משפט לנוער;
יישום: מי יכול לתת צו: הסמכות לתת צו למניעת הטרדה מאיימת נגד מטריד בן 17 ניתנת לכל בית משפט שלום וגם לבית המשפט לנוער שדן בעניינו של המטריד. זה כולל בתי משפט שלום ובתי משפט לנוער.
הרחבה אם היה מדובר בסכסוך שקשור למשפחה זה יהיה לשלום או לביהמש לעניני משפחה

37. נועה, סטודנטית תושבת ירושלים, גילתה כי אלון פרסם תמונות אישיות שלה בקבוצת ווטסאפ של דיירי בניין בחיפה שבו גרו שניהם לפני שנה. נועה הגישה תביעה בגין פגיעה בפרטיות נגד אלון, שגר ולומד כיום בבאר שבע.

למי נתונה הסמכות המקומית לדון בתביעה?

- א. בית משפט במחוז דרום או במחוז חיפה.
- ב. בית משפט במחוז דרום או ירושלים.
- ג. בית משפט במחוז דרום, ירושלים או חיפה.
- ד. בית משפט במחוז חיפה.

התשובה הנכונה היא ב' - השאלה נפסלה ע"י הועדה הבוחנת
תקנה 7 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018
7(א). תובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או במקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים ואם היתה התובענה במקרקעין תוגש לבית

המשפט שבמחוז שיפוטו הם מצויים; אם קיים הסכם בין בעלי הדין על מקום השיפוט, תוגש התובענה לבית המשפט שעליו הוסכם.

(ב) כתב תביעה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט יוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של התובע או התובע

יישום:

הוועדה הבוחנת בחרה בחלופה ב'. מכך נובע שהיא סברה שהתביעה המתוארת בשאלה היא תביעה בגין פרסום ברשת האינטרנט, הכפופה לתקנה 7(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי. לאחר השגות שנשלחו על שאלה זו הוועדה הבוחנת בחרה לפסול את השאלה כיוון שהודעה באפליקציית ווטסאפ אינה באה בגדר פרסום ב"רשת האינטרנט" המקנה סמכות מקומית על פי התקנות החדשות במקום מגורי התובע או התובע.

38. לבית המשפט המחוזי הוגש ערעור על פסק דין שדחה תביעה נזיקית. לאחר קריאת כתב הערעור הגיע השופט למסקנה כי לערעור אין סיכוי.

מה בסמכות השופט לעשות?

- א. **השופט מוסמך לדחות את הערעור לאלתר.**
- ב. השופט מוסמך לדחות את הערעור רק לאחר הגשת תשובה בכתב.
- ג. השופט מוסמך לדחות את הערעור רק לאחר דיון בעל פה.
- ד. השופט מוסמך לדחות את הערעור רק בסיום ההליך.

התשובה הנכונה היא א'

תקנה 138 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

דיון בערעור

138(א) בית המשפט שלערעור רשאי:

(1) לדחות את הערעור בלא צורך בתשובה, אם סבר שאין לערעור סיכוי להתקבל;

יישום: בהתאם לחוק בית המשפט שלערעור רשאי לדחות את הערעור בלא צורך בתשובה, אם השופט סבור כי אין לערעור סיכוי להתקבל.

39. למשה מלאו 18 ביום 31.12.2021. ביום 5.1.2023 הוגש נגדו כתב אישום לבית משפט לנוער בתל אביב בעקבות תקיפה שביצע ביום 1.10.2021. לאחר שמיעת עדי התביעה ובטרם החלה פרשת ההגנה טען סנגורו כי בית המשפט לנוער נעדר סמכות לדון בעניינו של משה.

מה הדין?

- א. על בית המשפט להפסיק את הדיון ולזכות את משה.
- ב. בית המשפט ימשיך בדיון מכיוון שהטענה לא נטענה בהזדמנות הראשונה.
- ג. **בית המשפט רשאי להמשיך בדיון כאילו לא היה בית משפט לנוער או להעבירו לבית משפט שאינו לנוער והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה.**
- ד. בית המשפט יעביר את הדיון לבית המשפט שאינו לנוער שיהיה חייב להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע בית המשפט.

התשובה הנכונה היא ג'

סעיפים 5א, 6 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

5(א) מצא בית משפט שאינו לנוער, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, כי הנאשם הוא קטין, יעביר את הענין לבית משפט לנוער והלה ידון בו כאילו הובא מלכתחילה לפניו ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

6. מצא בית משפט לנוער במהלך הדיון כי הנאשם אינו קטין והוראות סעיף 5א(א) אינן חלות עליו, רשאי הוא להמשיך ולדון בענין כאילו לא היה בית משפט לנוער או להעבירו לבית משפט שאינו לנוער, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית משפט לנוער

40. נגד משה הוגש כתב אישום על יסוד ראיות נסיבתיות בלבד. משה שתק בחקירתו.

האם שתיקתו יכולה להוות ראיה לחיזוק לראיות הנסיבתיות לצורך הרשעתו?

- א. שתיקתו של משה בחקירתו יכולה להוות ראיה לחיזוק הראיות הנסיבתיות.
- ב. שתיקתו של משה בחקירתו אינה יכולה להוות ראיה לחיזוק הראיות הנסיבתיות.
- ג. שתיקתו של משה בחקירתו לא תוכל להוות חיזוק לראיות הנסיבתיות אם יבחר להעיד במשפטו.
- ד. שתיקתו של משה בחקירתו יכולה להוות חיזוק לראיות הנסיבתיות רק אם יבחר שלא להעיד במשפטו.

התשובה הנכונה היא א'

ע"פ 8823/12 דור שבתאי נ' מדינת ישראל

יישום: קטע מ ע"פ 8823/12: "שתיקת נאשם בחקירה, ואי מתן גרסה כלל, כאשר בסופו של יום קיימות נגדו ראיות הקושרות אותו לעבירה בה הואשם, בנסיבות המעלות חשש להתנהגות טקטית וללא הסבר המעלה ספק סביר, עשויה להוות חיזוק ונדבך נוסף במכלול ראיות התביעה נגד הנאשם. יש לזכור כי אף שהשתיקה אינה מהווה ראיה עצמאית, יש בה כדי להשליך על מהימנות השותק, והיא אף מהווה ראיה המחזקת את ה"יש הראייתי" (קדמי, 307-308). כך, נאשם אשר שתק בחקירתו ובחר למסור גרסה בבית משפט, שתיקתו בחקירה עלולה להיות לו לרועץ ולחזק את ראיות התביעה נגדו (למשל, דברי כבוד השופט ט' שטרסברג-כהן בע"פ 230/84 חגיבי נ' מדינת ישראל פ"ד ל"ט (1) 785, 789 (1985)). התנהגות זו אינה משקפת חפות, אלא להפך: סירוב נאשם לשתף פעולה בהליכי חקירה שבכוחם לתרום להוכחת חפותו עשוי לשקף התנהגות מפלילה"

בעקבות שתיקתו של הנאשם במהלך החקירה ואי מתן גרסה עצמאית, יש חשש שהנאשם עשוי להשתמש בזאת כטקטיקה מפלילה כדי לקשור את האכיפה המשפטית ולהקשות על הוכחת העבירה שלו. ההתנהגות זו, בכך שהנאשם מסרב לשתף פעולה ולהתרחק מהחקירה, יכולה להיות רואה כמהדרך מפלילה וחשודה.

על אף ששתיקה עצמה אינה ראיה ישירה, היא מסוגלת להשליך ספק על היימנותו של הנאשם. כלומר, בית המשפט יכול לראות את השתיקה כאמצעי מניע או כתרומה לעבירה מסוימת שיש בכוונתו של הנאשם להסתיר.

ניתן להביא לדוגמה מהשטרסברג-כהן בעניינו של נאשם ששתק בחקירה ולא מסר גרסה, ובהמשך הגיע לבית המשפט והציע גרסה בבית המשפט. במקרה זה, השתיקה של הנאשם נחשבה להתנהגות מפלילה שעשויה לחזק את ראיות התביעה נגדו, ולא להיות כחלק מהוכחה אוטונומית.

שימו לב שאומרים חיזוק לכלל הראיות הכוונה לא לתוספת ראייתית אלא שזה מהווה חיזוק לכל הראיות שהשופט יסתכל ויבחן כלומר זה יכול להשפיע לו את המהימנות אבל זה לא יכול להוות תוספת ראייתית של חיזוק. חיזוק נדרש כאשר שיש לכם עדות יחידה. אם מדובר על ראיות נסיבתיות אז אין צורך בכלום.

ב ה צ ל ח ה